

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 264-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

BLŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

8-harabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

NYILTÉR SORA 40 FILLÉR.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, november 17.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A választások.

A képviselőház ülése.

Szókimondás az újságírásban.

Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf.

Kecskeméthyt nem találják.

A városatyá-választások.

Petróczy bankot alapít.

A polgármester búcsúja a város tisztviselőitől.

Wallburg bárót felmentették.

Egy árvaház égése.

Bolondokházába erőszakolt báró.

Az Aradi Tornasportklub házai versenye.

Halál a vasúti kecskék közt.

Főmentett anyagyilkos.

Tárca: Korrekt házasság. Irta: Abonyi Árpád.

Regény-Csarnok: A karvalyek vére. Irta: Theuriet André.

A választások.

Arad, november 16.

A törvényhatósági bizottság kiegészítő választásának harmadéves ciklusa a választó polgárság rendkívüli részvétele mellett köszöntött be ez alkalommal. Soha még Aradon ezek a választások ily hullámokat nem vertek. Egyaránt érdekes a rendkívüli jelenségnek akár okait vizsgálni, akár lefolyását kissé behatóbb figyelemre méltatni. A város ügyeinek vezetésében beállott változás és küszöbön álló polgármester-választás már magában elég

okát adhatja annak, hogy nemcsak az érvényesülésre törekvő ambíciók, hanem az érdekkörök is fokozottabb tevékenységgel befolyásolják a községi választásokat. De általánosabb természete is lehet a most szokatlanul felpezsdült lokál-patriotizmusnak. A ki éles megfigyeléssel követi a közélet folytonos megnyilatkozását, lehetetlen észre nem vennie, hogy a megjuhászodott sajtó és kezessé tett opposzió mellett és mögött a tespedés iszapjából friss és életerős hajtásai fakadnak az egészséges közérzetnek. Mintha a végére értünk volna az álmos közöny rideg telének, a magyar állami függetlenség aspirációjának és a nemzeti önértéknek termékenyítő lehellete jár hegyek és völgyek felett és új életet támaszt és a szivekben egy jobb jövő reményeit kelti.

Már akármi legyen is oka a mostani választásokkal járó rendkívüli érdeklődésnek, mindenki csak örömmel üdvözli azt, és első sorban magunk, kik a közélet nyilvánulásainak megfigyelése és tolmácsolásában ismerjük és tudjuk hivatásunkat.

Volt már alkalmunk e helyütt kifejeznünk abbéli meggyőződésünket, hogy ma, az országos pártok válaszfalainak összeomlása után, nincs meg a régi értelme a végletekig vitt pártharcoknak, különösen pedig annak, hogy a közelebb

fekvő, közvetlen szemléletünk alatt álló és így saját ítéletünkkel is helyesen elbíráható helyi érdekű ügyekben a rideg párt szempontok szerint járjunk el. És ha mégis a mai választások alkalmából a választó cédulák leadásánál a párhüségét hangsúlyozzuk, úgy annak logikus indoklásáról kell meggyőződve lennünk, melyet szem elől téveszteni nem lehet.

A demokratikus államélet bölcsői a legrégebb idő óta sokat törték fejüket azon, mely intézmények és intézkedések mellett volna biztos elérhető az, hogy a népszavazásból győztesen kikerült választottak csakugyan a többség választottai legyenek. Mert számtalan útja és módja van annak, hogy egy agilis kisebbség a saját jelöltjeit segíti győzelemre és — az adott körülményekhez képest — uralomra. És ez a lehetőség nemcsak elméletileg áll, hanem a gyakorlatban konok következetességgel érvényesül, úgy, hogy éppen ez képezi a népképviselőre alapított kormányzatnak az achilles-sarkát.

Ha most ez elismert alapelveket a mi szűkebb kis hazánk, a mi republikánk, Arad községének életére vonatkoztatjuk, lehetetlen annak igazságát el nem ismerünk. Képzelnünk egy csoportos választást, mint amilyen a most végbemenő, minden előleges tanácskozások, megállapodások nélkül, úgy, hogy a jelöltek név-

TÁRCA

Korrekt házasság.

Irta: Abonyi Árpád.

Az alábbi jelenet egy vagyonos hirben álló nagykereskedő szalonjában játszik, amely tele van a kor színvonalán álló butor-fantazmagóriákkal. Ez okon az ur, aki e történet egyik hőse, mintegy negyven éves, előkelő, megállapodott férfiúnak látszott, óvatosságból inkább a zongorához támaszkodva mosolyog a házi kisasszonyra, aki nyúlánk, csinos, szőke hölgy s jó nevelés, okosság és intelligencia dolgában szintén a kor legmagasabb színvonalára képes emelkedni.

Az ur: Edes anya nem bánt vele ily kegyetlenül, mint ön, kedves Margit. (Mosolyogva.) Azt hiszem, nem jövök váratlanul? A fürdőn öntől is megnyertem az engedélyt, hogy itthon meglátogassam; mai látogatásom tehát nem lehet meglepetés.

A kisasszony: Nem arról van szó, hanem arról, hogy ön előbb jelentkezett a mamánál, semmint nálam.

Az ur: Ez sérti önt.

A kisasszony: Nem sért, csak bosszant, mert azt bizonyítja, hogy ön nincs tisztában a helyzettel, melyet szüleim házában elfoglalok és a korral, amelylyel dicsekedhetem. (Kévé-

lyen.) Hus: éves vagyok, kedves barátom, — husz éves!

Az ur: (Meghajlással, udvariasan.) Szóval a legszebb korban...

A kisasszony: Mindenesetre olyan korban, amely nem szorult rá, hogy elhatározásait anyai tanácsok befolyásolják. A mama okos asszony, szeret engem és én is szeretem, — de mi a házasságot illeti, erre nézve nekem is megvan a magam külön véleménye. A világ legokosabb mamája nem lehet annyira önhitt, hogy a maga véleményét képzelje csálhatatlannak és egyetlennak. Ezt már sokszor kijelentettem a mamának s hozzá tettem mindannyiszor azt is, hogy ami életem legfontosabb fordulópontját illeti, arra nézve magam akarok határozni, szabadon, függetlenül, kizárólag a magam izlése és esze szerint. Ha jól választok, az én szerencsém, ha rosszul, az én szerencsétlenségem, de akár így, akár úgy süljön el a dolog: meg akarom magamat kimélni attól a banalitástól, hogy a magam bajáért mást keljen okolnom és nem önmagamot.

Az ur: Onérzetes és büszke szavak, de elismerem, hogy igaza van.

A kisasszony (visszanéz rá a vállán keresztül.) S bizonyára azt hiszi, hogy elismerése renkiül bizelgő rám nézve.

Az ur: Isten őrizz! Nem vagyok annyira ügyetlen, hogy szándékosan magamra haragítsam.

A kisasszony: Miért tárgyalt... mert tárgyalt, ne tagadja — előbb a mamával és miért jelentette be magát nálam csak e kétségkívül roppant higgadt tárgyalás után? — (Gunynyal). Remélem, megegyeztek a mamával?

Az ur (ültakozva.) Csalódik, edes Margit! Semmiféle megegyezésről nem volt szó. Mindössze két dolgot voltam bátor edes anyjától megkérdezni. Egyik az, hogy szabad-e önt fölkeresnem, — a másik, hogy nem történt-e a fiatal Dobai Gyuri és ön között — időközben — valami olyan, — komolyabb közeledés, mely az ön tiszteletteljes jelentkezésemet fölöslegessé, esetleg talán visszássá tette volna. Láthatja, hogy ártatlan vagyok abban, amivel az imént szíves volt meggyanúsítani.

A kisasszony. Nem kérte meg kezemet a mamától?

Az ur. Nem.

A kisasszony. Atyámtól sem.

Az ur. Atyjától sem.

A kisasszony (enyhülve). Ez más... és megnyugtalt... Sokkal jobb szemmel nézek önre. Megvallom, felbőszített a gyánu, hogy ön szüleimmel az ön hátam mögött „egyezkedik”, — amint mondani szokás — a portékára és meghallgatásom nélkül véli megköthetőnek az üzletet...

Az ur. Bocsánat, edes Margit, de ön se feledje, hogy én viszont negyven éves vagyok,

sorát mindenki saját maga állítja össze. Bizonyos, hogy az ily módon megejtett választások győztesei nem a többségnek, hanem az egészhez képest a legtöbbször bizalmát képviselnék, de a rájuk esett szavazat még mindig csak kis töredéke volna az összes szavazatoknak. De gondoljuk el, hogy e spontán és befolyásolatlan választás mellett csak egy kis csoport is ugyanazon jelöltekben állapodik meg, és biztosra vehetjük, hogy ezek fognak győzni, bár mily kevesen lettek legyen is, feltéve, hogy megállapodásukhoz hiven tartották magukat, és eüdelükét változatlanul adták le.

Ennek a ténynek a tudata szükségképpen azt hozta magával, hogy az ilyen választásoknál az egyes érdek-csoportok összeállanak és közmegegyezéssel listát állapítanak meg, a melyet hűségesen és változatlanul adnak le, különben azokat, kiket annyira és egyetértelműleg a nép bizalmára érdemesekül jelöltek, meg nem választathatják.

Az ilyen érdekcsoportok közül legtöbb erkölcsi jogosultsággal bírnak azok, melyek az országos pártok lobogói alatt tömörülnek. Ime, innen van, hogy bár el nem fogadhatjuk, a községi ügyeknek pártszempont szerinti elbírálását és intézését, mégis helyesnek, sőt egyedül erkölcsi alapon állónak kell minősítenünk azon régi uzust, mely a listákat az országos pártok jel-szava alatt szerveződött csoportok révén állítja egybe.

Vegye tehát minden megállapodott ember komolyan a reá váró feladatot és siessen szavazatát változatlanul és idején leadni, mert már délután négy órakor feltétlenül lezárják a szavazást s a felgyújtott lángok majd annak a pártnak győzelmét fogják megvilágítani, mely egyet értett és fegyelmet ismert.

POLITIKAI HIREK.

Minisztertanács. Ma a miniszterelnöki palotában ma minisztertanács volt, melyen a kormány valamennyi tagja részt vett.

s az mindenestre oly kor, mely óvatossá és egy kicsit . . . miért tagadnám? . . . ravasszá is teszi birtokosát. Lássá, beszéljünk nyíltan. Ez többet ér, mint a homály, s a diplomatikus kerülgetés. Ime, egészen nyíltan tudára adom önnek is, mint édes anyjának, hogy 40 éves vagyok, családomat ismerik, társadalmi állásomat nemkülönben — de mivel nekem csak 4000 forint évi jövedelmem van, abban az esetben, ha megkérném az ön kezét, kénytelen volnék atyjának őszintén kijelenteni, hogy önt csak abban az esetben vehetném nőül, ha egyelőre legalább 50.000 forint hozományt is kapnék.

A kisasszony (nevetve, gunyos csodálkozással.) Mily szerénység és mily nagy, ésbontó nagylelkűség! Megelégednék ily csekélységgel?

Az ur. Engedje meg . . .

A kisasszony (már indulatosan). Köszönöm, ne folytassa! Nem akarok meghallgatni oly beszédet, mely méltatlan hozzám. Nem vagyok érzélgős természetű, de az ugynevezett „nyíltság” egy bizonyos határán túl én sem megyek . . . mert az megalázza. (Hátat fordít neki.) Dobai Gyuri soha em mert volna nekem ilyen nyíltságot a szemembe mondani . . . Ideális, lelkes, — kedves fiatal ember . . . Vannak eszményei, melyek rajongással töltik el szívét és szárnyai, melyek az élet prózáján felül-emelkedik.

Az ur. Egy pillanatig sem kétlem, hogy

A képviselőház ülése.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, november 16.

A képviselő urak nagy számban szorgalmasan és pontosan járnak a Házba. Ezt az örvendetes tényt immár harmadnap óta látjuk és meg is van ennek az az üdvös eredménye, hogy az ülést már korán és pontosan meg lehet nyitni.

Mégis ma egynegyed tizenegy óra is elmult, amikor Apponyi az ülést megnyitotta. Előzetesen ugyanis nagy konferenciázás volt az elnöki szobában. Állítólag a tegnapi eskünek jegyzőkönyvi megörökítése okozta a késedelmet, illetve volt az értekezés tárgya.

Makkai Zsiga bátyánk ma ismét ott gubbasztott a felső hegyen egymagában; egy hétre ugyanis eltűnt és mint a rossz nyelvek beszélnek, azért, mert az éjjeli ká házakban megkopasztották.

Az ülés elején ismét esketés volt. A tegnap elmaradtak egy része fogadta ünnepélyesen, hogy igazságos lesz.

— Csak úgy is legyen! — szólott a nyughatatlan Buzáth.

A felirati vitát pedig **Ernszt Sándor**, a néppárti lilaöves szöke prelátus kezdte meg. Sok mindent összehordott, de tagadhatatlanul ügyesebben, mint **Molnár János**, akit el fog homályosítani teljesen.

Azután általános meglepetésre **Hieronymus Károly** beszélt nagy figyelem és érdeklődés mellett, nagyon érdekesen és a jobb oldalnak élénk tetszése mellett. Gazdasági kérdésekkel foglalkozott majdnem kizárólag.

A szünet után **Rakovszky** beszélt paprikás hangulatban.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Fejerváry Géza báró, Wlassics Gyula miniszterek.

A jegyzőkönyvet hitelesítik.

Elnök jelenti, hogy a kuria a **Baghy Béla** ellen beadott petíciót elkészése miatt visszautasította s ezért ő Baghy Bélát végleg igazoltnak jelenti ki. Bejelenti, hogy **Rátkay László** is végleg igazoltnak (Eljenzés a szélbalon.) Jelentést

Dobai Gyuri azonnal, egy krajcár hozomány nélkül is elvinné önt.

A kisasszony. Minden bizennyal! — Elhitheti!

Az ur (gyöngéden.) Elhiszem, édes Margit . . . Az ő korában én is úgy cselekednék. Sőt bűnnek tartanám, ha egy huszonnégy éves fiatal ember másképp beszélne, mint ő. Amelyik huszonnégy éves ifju nem ilyen — az silány fráter. Az ilyent magam is semmibe veszem és haszontalan, kapaszkodó nyomorult fickónak tartom!

A kisasszony (figyelve.) Ah . . . valóban?

Az ur: A leghatározottabban! Kifejezéseim brutálisak, de helyénvalók. A fiatal ember szent örültsége érthető és menthető ostobaság. Az ifjuságnak azt a gyönyörű könnyelműségét, hogy szerelmesét a szenvedélyes mámor mindent elsőpró tergetegével rántja le magával gyakorta a legszörnyűbb nyomorúságba: meg tudom érteni, menteni is tudom, talán irigyelni is . . . de midőn valaki az én koromban van kedves Margit s megtanulta, hogy az élet sokkal, de sokkal komolyabb dolog, semmint képzelné — hasonló szent örültség elkövetésére többé nincs joga. Dobai Gyuri el merné önt venni, holott mindössze kicsi 1200 forintoska gázsija van és semmi egyebe a világon — én a magam háromszor akkora jövedelmével sem mernék, ha nem kapnék atyjától oly hozományt, hogy önnek lehetőleg minden kívánságát teljesíthessem és soha semmiben szükségem

tesz a bizottságok megalakulásáról. Felkéri a bíráló és összehírdetlenségi bizottságnak tegnap meg nem jelent és ittlelvő tagjait, hogy az esküt tegyék le. Miután a házszabályok kimondják, hogy az utólagos esküvel ugyanugy történik, mint az első esküvel, felkéri a Házat, nyilatkozzék, van-e kifogása ez ellen? (Felkiáltások: Nincs! Egyhangulag elfogadjuk!)

Ezután a bírálóbizottsági tag és egy összehírdetlenségi etette az esküt.

A felirati vita.

Ernszt Sándor: Csodálja, hogy a volt nemzeti párt mai fényes helyzetében nem követeli a felirat révén a gyülekezési jog és az adótörvények reformját. A közigazgatás reformját miniszteri rendeletekkel akarja Széll megoldani ahelyett, hogy nagyjelentőségű törvényt alkotna. Szomorúsággal konstatálja, hogy a többség bizalommal viseltetik a kormány iránt, noha az kijelentette, hogy a kvótát — bár kényszerűségből — felemeli. Nem sok hasznot lát abból, hogy a külhatalmakkal jó viszonyban vagyunk, mert ez csak pénzünkbe kerül és a németek még a Balkánról is kiszorítanak bennünket. A német szeretetreméltóság olyan, hogy ha kevesebb lenne — több lenne. A trónbeszéd csak a gyáripart védi, de a kisiparosok érdekében még szót sem emel. A kormány semmit sem tesz, hogy a kisipart a gyárak ellenében megvédje. Milliókat adnak szubvenció címen évente a gyáraknak és a kisipar kilenc év alatt mindössze 302,000 koronát kapott. És ennek dacára sem sikerült a nagy ipar föllendülését elérni, miért az ipartörvény revízióját kéri. Elitéli a betegsegélyző pénztárakat és kéri a kormányt, hogy ezt rendezze. Nem tartja károsnak, ha a munkások bejutnán k nálunk is a képviselőházba, mert legalább alaposan foglalkozhatnánk a munkáskérdéssel. **Bánffy** idején többet foglalkoztak e kérdéssel úgy, hogy sajnálja, hogy **Bánffy** és **Pulszky** nincsenek itt. Széll tiszta választásokat ígért és mi az eredmény? Az, hogy alig 20 néppárti jött be a tiszta választások miatt 20 an vagyunk . . .

Felkiáltások a jobboldalon: Az is sok! Az is sok!

Buzáth Ferenc: A zsidóknak sok!

Vészi: Patikárius is sok van. Egy is sok! (Derültség)

Ernszt: Nem tartja megfelelőnek a választási törvényt és kéri annak módosítását, mert az ellenzékkel szemben — a tapasztalat szerint — sok erőszakoskodást követtek el. (Zajos ellenmondás a jobboldalon.) Főnt tartja a jogot, hogy erre a jövőben visszatérhessen és elfogadja **Zichy János** gróf felirati javaslatát. (Eljenzés a néppárton.)

ne szenvedjen. Ha ön szerelmes volna Dobaiba — egy szót sem szólnék, — de önnek csak tetszik ez a fiatal ember.

A kisasszony: Kitalálta! Nagyon tetszik.

Az ur (meghajlással.) Mondjuk, hogy nagyon tetszik. Ez azonban még nem szerelem.

A kisasszony: Dobai megérdemli, hogy szeressék. Nemes szívé, derék fiatal ember. Nővérét is taníttatja.

Az ur: Igen, sőt özvegy édes anyját is gyámolítja. (Komolyan.) Magam is megvagyok róla győződve, — és ez nem frázsis — hogy Dobainál derekabb fiatal ember nem igen akad. De számoljon egy kicsit, kedves Margit, hogyha ez a fiatal ember továbbra is teljesíteni fogja kötelességét, melyre becsületes szíve ösztönzi: mi maradna csekély jövedelméből a hitves számára?

A kisasszony (elgondolkozva): No . . . nem valami sok . . .

Az ur: Főleg, ha a hitves sem kívánná, hogy nővérét és anyját cserben hagyja . . .

A kisasszony: Ilyen gonosz teremtetést nem képzelek!

Az ur: Hát lássa, a dolog világos . . . (szárazon). Igaz, hogy az ön atyja segitné önt, de ki lát a jövődöbe? Ha atyja egy szép napon tönkremegy — üzletember ki van téve az ilyen apró kellemetlenségeknek — kész a legborzasztóbb nyomor. Az is igaz, hogy Dobai később, talán már rövid tíz év alatt is elérí azt a hivatali rangot, melyet én most elfoglalom:

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

Hieronymi a kiegyezésről.

Hieronymi Károly mindenekelőtt Ernsztnak a gazdasági dolgok tárgyában tett kijelentéseire reflektál. A német védvámpolitika mindenestre kedvezőtlen reánk, de Németország eddig sem volt e tekintetben kiméletes, vagy barátságos. A retorzióval mindenesetre élhetünk, csak hogy ennek csak akkor lesz hasznos eredménye, ha a retorziót nem egyedül alkalmazzuk. Kijelenti, hogy nem fogadja el sem a Kossuth-párt, sem a néppárt, sem Szederkényiek felirati javaslatát, általánosságban sem, de különösen nem egyes részletei miatt. Így például helytelenül ítéli meg a kiegyezés kérdését. Ebben a tekintetben nem lehet kényszerrel alkalmazni sem nálunk, sem Ausztriában, mert erre nézve két kérdés merül fel: elfogadjuk-e mi, vagy elfogadja-e Ausztria a kiegyezést. Jogában van mindakét államnak elvetni vagy elfogadni. (Helyeslés jobbról.) A maga részéről sok okból óhajtja a kiegyezést Ausztriával. (Helyeslés jobbról.) De viszont kijelenti, hogy nem minden áron. (Általános helyeslés.) Meg kell értetni osztrák szomszédainkkal, hogy mit nem mondhatunk be az ipar megteremtéséről. (Helyeslés) le nem mondhatunk arról, hogy gazdasági termékeinket ipari célokra felhasználjuk. (Elénk helyeslés) és hogy meghonosítsuk azt az ipart, a melynek nálunk természetes talaja van. (Elénk helyeslés.) Óhajtandónak tartja, hogy ne legyünk kénytelenek minden iparcikkünket külföldön beszerezni és viszont mezőgazdasági termékeink túlnyomó részét kiszállítani, mert a vámok révén elveszítjük a szállítási költségeinket. (Helyeslés)

Az önálló vámterület kérdését nem tartja most aktuálisnak, de megbeszélését helyesli, mert sok olyan jel van, a mi ezt aktuálisná teheti. Nem is hiszi azt, hogy a vámszövetség megszüntése esetén elveszítjük egészen az osztrák piacot, mert Ausztria ránk van utalva, de nem fogja növelni gazdasági termésünket sem. (Ellenmondás a szélbalon.) Ha tudja azért, hogy a mily küzdelmes és nehéz lesz a helyzet eleinte, épügy szorgalommal és takarékoskodással le fogjuk küzdeni a nehézségeket is. (Helyeslés.) A buzaárak azonban emelkedni nem fognak. (Ellenmondás a szélbalon.) Kéri, hallgassák meg. A fogyasztók helyzete a buzaárak emelkedése esetén sokkal rosszabb lesz, mert valóságos adót fizet ez esetben a fogyasztó. — (Igaz! Ugy van!)

Örömmel üdvözi a trónbeszédnek azt a részét, a mely a gazdasági munkákról szól. Kívánja azok megvalósítását. Végül még a kuriai bíráskodásról mond néhány szót és helyesli azt. De megjegyzi, hogy ha a közigazgatási hivatalnokokat eltöltötték a korteskedéstől, el kell til-

tani ettől a papokat is. (Helyeslés jobbról.) Kijelenti, hogy a 21-es bizottság felirati javaslatát elfogadja. (Elénk helyeslés, éljenzés jobbról.)

Öt perc szünet.

A szünet után

Rakovszky emelt szót.

Rakovszky István: Nem értete egészen Hieronymi beszédét, a ki ellenzi az önálló vámterületet.

Rákosi Viktor: Bécsben beszélnek úgy, a hogy Hieronymi beszélt.

Rakovszky: Ipart frázisokkal és miniszteri in spe nyilatkozatokkal csinálni nem lehet. Nem fogadja el Falk Miksa feliratát, mert nem önzéletes.

Madarász József: Bezzeg önérzetes volt a Deáké.

Rakovszky: Szolgalelkű ez a felirati javaslat és Falk hajlékony tollának egy nagy botlása. (Helyeslés a baloldalon.) A felirat csak azt ismétli, a mit a trónbeszéd mondott. Maga a trónbeszéd is rossz volt, mert a kormány pártcélokra használta ki általa a királyt. Ha a kormány becsületesebb érzésű, csak egy teendője van — a lemondás. Sajnos, az ehhez szükséges erő hiányzik a mi kormányainkból. És ha ezen mosolyog is a kormánypárt, de titokban mégis egyet ért vele. (Derűtség a jobboldalon.) Falk felirata csak követel, de rosszat követel — adó és ujoncjutalék emelést.

Felkiáltások a jobboldalon: De ha ez szükséges!

Rakovszky: Miért nem kívánja Falk a tőzsde erősebb megadóztatását. Miért nem kívánja, hogy lemondjunk a felesleges fényűzésről, a pazarlásról? A mai rendszer Amerikába kergeti a magyar népet.

A trónbeszéd a külügyi viszonyokat is ismerteti két sorban és egy szóban. Ezt minden ország trónbeszédében el lehet mondani, oly általános frázisokat tartalmaz. A mi külügyi politikánk rossz, úgy, hogy ötödik kerék vagyunk a nagyhatalmak koncertjében. Metternich alatt legalább tekintélyesek voltunk, bárha belhelyzetünk szomorú volt. És mit csinálnak külügyeink az oroszok Balkán-politikája ellen. Semmit, sőt még elő is segítik azt. A hármasszövetség sem hasznos reánk nézve, mert helyzetünk annak megkötése óta nagyot változott. Németország új vámtarifája pedig egyenesen tönkre tesz bennünket. Bemutatja Hamvay Oszkár kolozsvári egyetemi tanár könyvét: „Harc a magyarságért.” Ez a könyv kimutatja, hogy milyen harcot folytatnak a németek ellenünk.

Lukács Gyula: Hagyjon békét azokkal a bolond németekkel.

Rakovszky: Pedig ma sok ilyen bolonddal

akar foglalkozni. És ha bolond valaki, el kell zárni, de akkor el kellene zárni az egész német kormányt, mert egyetért ezzel a bolonddal, akiről beszél. Ezek a pangermánok nem csak kárunkra vannak, de gúnyt is űznek belőlünk. A hallei diákok nyílt proklamációt küldenek az erdélyi szászokhoz és nyíltan izgatnak a magyar állameszme ellen. És ezt a német kormány, mely állítólag barátságos viszonyban van velünk, szóltalanul tűri, sőt támogatja. De a magyar kormányt terheli a hiba, hogy nem szólal föl ez ellen. Nekünk pedig nincs szükségünk ilyen szövetséges társra, ki a barátság címe alatt, kárunkra dolgozik. Miért huny szemet a kormány ezzel szemben? Ha ezt a német aknamunkát a király ismerné, a trónbeszéd aligha emlékszik meg a külügyi kérdésről. (Helyeslés a néppárton.)

A belügyekkel is foglalkozni akar s beszédje további folyamán a választásokról beszél s állítólagos visszaéléseket említ fel. Kíváncsnak tartja, hogy a koronatanácsba a volt nemzetipárt vezérférfiit bevezérik.

A vitát hétfőn folytatják.

TÁVIRATOK.

A belga trónörökös születésnapja.

Brüsszel, nov. 16. A király a szenátus küldöttségének, a mely Lipót herceg születése alkalmából bemutatta szerencsekívánatait, azt válaszolta, hogy reméli, hogy kis öccse, ha majd a törvények értelmében trónra jut, nagynak és virágzóan fogja találni Belgiumot. Ez alatt azonban nemcsak a gazdasági virágzást érti, hanem a művészetek és a tudomány terén való gazdagságot is. Hogy ez a cél a legszebb, a melyre az emberi tevékenység irányulhat, elérhető legyen, ahhoz mindenki közreműködése szükséges. Belgium olyan ország, a melyben mindenki közreműködésére és tetterejére kell appellálni.

A bur háború.

London, nov. 16. Kitchener táviratozza Pretoriából: Hickie ezredes, a ki konstata, hogy a burok Schönsnruittól nyugatra koncentrálnak, 13-án Brakesbruitból erős őrzésként küldött ki földérintő szolgálatra. Az őrzésként 300 bur bekerítette. Az angolok közül 6 ember elesett, 16 megsebesült és többen fogságba es-

de ez a tíz év hosszú nélkülözést, sok adósságot, a szegénység útjának nagyon szomorú Kalváriáját jelenté önre nézve, nem is beszélve róla, hogy ön ekkor már tíz évvel idősebb lenne, mint most. Dobai korában — mondhatnám — illetlenség, sőt bizonyos fokig gyávaság volna pénzt követelni atyjától, hogy minden eshetőséggel szemben biztosítsa az ön kényelmét — az én koromban ez kötelesség. Ő érte, a fiatal derék rajongóért talán megtenné ön, hogy cseléd hiányában maga mosogasson a konyhában.

A kisasszony (megszakitja.) Kérem! . . . Ne tulozzon.

Az ur. Bocsánat, ez ugyan furcsán hangzik ebben a szalonban, amelynek ön a királynője, de ismétlem, hogy a jövőbe senki sem láthat. Az én koromban ezt a jövőt azonban biztosítani szokás. Én nem tűrhétném, hogy megszokott kedvteléseiben és kényelmében csak a legkisebb rövidséget is el kelljen szenvednie, s le kellene mondania a társaságról, melyhez gyermekéje óta hozzá van szokva. Részemről bűn volna, ha kitenném irigyelő gunyjának, vagy barátnői sértő szánalmának, mert én már ismerem annyira a világot, hogy a szegénységben senkitől sem remélnék kiméleteket. Ezért követelnék atyjától hozományt, még pedig minél nagyobb, hogy az ön megszokott életrendjének biztosítására minél több pénzem legyen, sőt nem habozom kijelenteni, hogy a cél érdekében még erőszakoskodnék is,

csak hogy minél több biztos vagyont harácsoljak össze. Engem semmiféle keserves meglepetésnek nem volna szabad érnem. Ugy biztosítanám családi tűzhelyünket, hogy ön egy pillanatig sem lenne kénytelen megérezni a változást, mely atyjának teljes tönkrementése esetén — a fiatal Dobai oldalán minden bizonnyal lesújtana és idő előtt megvétené. A szükség ellen, kedves barátném, a legnemesebb szerelem sem védi meg a hitvest, bármily leiki erővel viseli is el a nyomort, s a vele járó lealáztatásokat, melyek ilyenkor pontosan be szoktak következni. Hétha még ott a család . . . a gyermek . . . Mennyi fájdalommal kellene küzdenie! (Visszalép, meghajlással.) Ne nehezteljen, hogy ezeket a dolgokat ennyire nyíltan beszélem önnek, de megcsálnám, ha elhallgatnék valamit abból, amit bizonnyal ön is jól tud. de talán nem árt, ha látja, hogy komoly dolgokról mások is éppen oly komolyan gondolkodnak, mint ön.

A kisasszony. Okosan beszél, az bizonyos . . . (elhallgat.)

Az ur (előkészületeket tesz a távozásra.) Más szóval nem remélhetek.

A kisasszony. Annyira sürgős önnek a válasz?

Az ur. Ha parancsolja, várok.

A kisasszony. Várjon! (inkább magának.) Azon gondolkozom, hogy ha elfogadom a kezét és neje leszek, azt fogják mondani, hogy „kor-

rekt“ házasságot kötöttem ugyan, de . . . szerelem nélkül.

Az ur (bókkal.) Elég, ha én imádom.

A kisasszony (elgondolkozva.) Azt fogják mondani, hogy nincsen szívem, — s ezt az Isten nem szokta megbocsátani. Azt mondják, hogy a házasság szerelem nélkül bűn, sőt szégyen, — a melyért előbb vagy utóbb bűnhődni kell, (összerezzenve.) Mit gondol, így van?

Az ur. Néha igen, többnyire azonban úgy szokott lenni, hogy a szükség megszületésének legelső napján a szerelem meghal, s csak igen kevés nő pótolja azzal a hősiességgel, mely arra is képesé teszi, hogy, amit mondtam: ő maga mosogassa el délutánonként a konyhadényt. Tudom, hogy önben meg volna ez a hősiesség.

A kisasszony. Hiszi, hogy megvolna?

Az ur. Igen. Önt képesnek tartom rá.

A kisasszony. Öszintén beszél?

Az ur. A legőszintebben!

A kisasszony. Lássa, családik, nem lenne igaz . . . de nekem jól esik, amit mondott. (Kezét nyújtja.) Azt hiszem, — ha jobban meg fogjuk egymást ismerni, jó barátok leszünk. Jöjjön. értesítsük a mamát. (Biztatva, gyorsan.) Ami a papát illeti, tőle ne ötvén, de hatvanezer forintot követeljen. Sőt jó lenne, ha nyolcvanot követelné, akkor talán ki lehetne erőszakolni belőle hetven ezret . . .

tek, de a burok ismét szabadon bocsátották őket. Hickie ezredes erre előnyomult és visszakergette a burokat. Kitcheneknek egy másik távirata jelenti: *Bynf* ezredes csapatának utóvédjét tegnap Beilbronn mellett megtámadta 400 bur, a kiknek állítólag *Devett* volt a parancsnokuk. Két óráig tartó harc után az angolok visszaverték a támadást. A burok visszavonultak és nyolc halottat hagytak a csataterén. Az angolok részéről elesett egy tiszt és két ember, megsebesült három tiszt és kilenc ember.

Pretória nov. 16. A dél-afrikai rendőrkatonaságnak egy csapata 11-én Doornhochnál megtámadott egy bur tábornokot, elfogott 13 embert és zsákmányul ejtett 7 puskát és 39 lovat. *Dawkins* ezredes 10-én a waterbergi kerületben 24 burt fogott el és sok fegyvert ejtett zsákmányul. *Plumer* ezredes Transzvál délkeleti részén fogott el egy kisebb bur csapatot lovastul és fegyverestül.

Szókimondás az ujságírásban.

(Igazságért — börtön.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

Egy vesztfáliai ujságíró háromhónapi fegyházbüntetésre ítélte a törvényszék rágalmozás miatt. Ez az eset alkalmat adott a *Rheinisch Westfälischer Courier* című lapnak arra, hogy elmélkedjen az igazságszolgáltatásnak veszedelmén, vagyis az igazság örvényein. Az érdekes cikkből kivettük a póruljárt szerkesztő történetét, amely az említett ujság szerint legjobb bizonyítéka annak, hogy aki az igazságot szolgálja, előbb-utóbb bűnbe keveredik.

Neumann Gusztáv, az elítélt ujságíró öt esztendeig volt munkatársa különböző berlini lapoknak, 1900 végén azonban nagyobb összeget örökölt s ekkor elhatározta, hogy otthagyja a korrumpált, megkötött kezű, ezerféle tekintetű korlátozott fővárosi sajtót és lemegy a szülővárosába, ahol teljesen függetlenül mindentől és mindenkitől, kis hetilapot fog szerkeszteni — kizárólag az igazság szolgálására ajánlott hetilapot.

Sokat hallott *Neumann* még gyermekkorában a városházán régtől fogva történő lopásokról, a visszaélésekről, nagy polgári vagyonok eredetéről, érdemtelenül elnyert pozíciók utjamódjáról, jól megérdemelt elcsapások elmáradásának okairól, s több eféléről. Programjába vette, hogy ezeket napvilágra hozza és ezt gyönyörű feladatnak tekintette.

Mikor a lap első száma megjelent, az egész város felháborodott részint a szerkesztő ellen, részint pedig a községtanácsosok ellen, a kik — a lapban megjelent magánlevelek szerint — összejátszottak azzal az ulmi fémbutorgyárossal, a ki az új kórházat berendezte, s kezére játszották a város megbizását.

A következő számban elmondta, hogy a kórházi gondnok, a ki alig tud írni, olvasni, úgy jutott állásához, hogy elvette a polgármester barátnőjét, a kit a polgármester elhagyott, mert a felesége gyanakodott. A leány, ugymond, beleegyezett a szakításba, de kikötötte, hogy egy jóhivatalu emberhez adják s mivel ilyen ember nem áll kötelnek, megfogtak egy kétes existenciát, betették gondnoknak a kórházba, (azelőtt nem volt külön gondnok) s bár tudják róla, hogy meglopja a betegeket, s különösen a halottakat: nem csaphatják el, mert a felesége azzal fenyegetőzik, hogy a polgármestert bemártja a feleségénél, ha kiteszik őket a kórházból.

Meg kell jegyeznünk, hogy ez mind igaz volt és *Neumann* hiteles iratok közlésével erő-

sította igazságát. S mivel igaza volt, nem mertek nyíltan föllépni ellene, ellenkezőleg, mindenki jóbarátságot színlte — a kire még nem került rá a sor. Ezek után a dzsidás-alezredes váltójára jutott a sor. A dzsidás-alezredes gyűlölte és megvetette a polgárságot általában, s a tisztjei, ha nem akartak kegyéből kiesni, nem járhattak polgári családdhoz. Nos, egy napon megütötte a guta a község egyik legutolsó emberét, a gyugalomba vonult csatornatisztitót, a kiről mindenki udta, hogy apró kölcsönökkel foglalkozik.

A nyugalmazott csatornatisztitó írásai közt találtak egy váltót, amely az alezredes uré volt, ezerkétszáz márkáról szólt, le is járt, de terminusa, az alezredes igen alázatos levelére, meghosszabbított. Párba, az alezredes áthelyezése, a tisztikar fölháborodása és még elkeredtebb ellenségeskedése lett a cikk eredménye.

Nem folytatjuk az egyes esetek közlését, elég volt ennyi is. Bizonyos, hogy nem mintaszerű város volt ez, de bizonyos az is, hogy kevés olyan város van, amely sokkal különb lenne. Elmondjuk most még azt az esetet, amelyen az igazság rettenthetetlen bajnoka rajtavesztett.

A nyáron hadgyakorlatok voltak azon a vidéken, s a tisztiek egy részét a városban szállásolták el. Az altábornagy a gazdag sörfőzőhöz jutott, akinek egy fia is ő környezetébe volt beosztva hadnagyi rangban. *Neumann* egy este a sörgyári felügyelőnél volt, s mikor eljött tőle, a parkban sétálók lépése zaját hallotta. Az altábornagy és a sörfőző sétáltak el mellette, de nem vették észre.

— Amely napon a fiu főhadnagy lesz, átiratom a nyaralót altábornagy urra — mondotta a sörfőző.

Neumann alig várta, hogy elmenjenek, aztán hazaszaladt, körülményesen leírta, hogy hol és mikor történt ez a kijelentés és hogy hogyan tudta meg. Aztán várt. Alig mult el két hét, a fiut soronkívül előléptették. Mikor a kinevezés megjelent, *Neumann* „Egy katonai kinevezés története” címmel leírta azt az ellesett esti jelenetet. Nyomban elrendelték a vizsgálatot és kitünt, hogy a fiut csakugyan az altábornagy közbenjárására nevezték ki, a fölterjesztés azonban már régen megtörtént, az előléptetett fiu nagyon rászolgált, — mikor az altábornagy kezébe vette a dolgot, nem is ismerete az apát, nem is sejtette, hogy valaha látni fogja; szóval, bebizonyult, hogy vesztegetés nem is történhetett. Hogy a sörfőző a kinevezés idejére egy villáját elígérte az altábornagynak, az hálájának megnyilvánulása, amelyet semmiképen sem lehet kifogásolni. Az igazság katonája tehát rosszul célzott, s a puska visszafelé sült el. És ezért a vigyázatlanságért három hónapot kell fogságban töltenie.

„Ime, mondja az idézett lap, ez a legvilágosabb bizonyossága annak, hogy az igazságnak milyen veszedelmes örvényei vannak, hogy a vakmerő igazságot még egy lépés sem választja el a vakmerő rágalomtól.”

A fogházban elmélkedő „vértanu” esetéből mindenki levonhatja a tanulságot.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Egy katonai története. színmű. Este: Postásfiu, operette. (Páros bérlet.)
Hétfő: Nagyzás hóbortja, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Nagymama, színmű. Mészáros Gizella vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Szerda: Postásfiu, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Cirkuszélet, operette. (Páros bérlet.)
Péntek: Vörös talár, színmű. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Vörös talár, színmű. (Páros bérlet.)

* **Szerződtetés.** Az aradi színház jövőre igazgatója erősen szervezkedik. Társulatához szerződtette *Gardy* Arankát, a pozsonyi színház drámai primadonnáját, a ki a vidéknek egyik legjobb színésznője.

* **A postásfiu sikere** oly nagy volt a bemutatón, hogy a második előadásra már szombat délelőtt vittek el minden földszinti helyet. Délután már a vasárnapi előadásra adta el Gonda a jegyek jó részét. A mulatságos és szép zenéjű operett a jövő héten még csak egyszer fog műsorra kerülni.

* **A hét kiemelkedő érdekességei** a színházban a keddi emlékünnepe és a pénteki bemutatón előadás. A keddi emlékünnepe *Csiky* Gergely halálának tizedik évfordulóján az alkalomhoz méltó értékes a műsora. A színház művezetője az élvezetek gazdagságával hívja meg a színházba a közönséget, melynek ki kell egészítenie a színtársulatnak ama nemes igyekezetét, hogy az ujkori magyar drámairodalom legnagyobb alakjának emlékére a nevezetes évfordulón egy szép tettel szentelje meg, A hét végére esik az a bemutatón előadás, a mely tárgyánál és szerzőjénél fogva egyaránt szenzációszámba megy. *Brieux* „Vörös talár”-ja a Nemzeti Színházbeli bemutatón óta irodalmi és jogászai fejtegetések oly gazdag anyagú szolgálta, hogy nálunk is sokan várták a bemutatón.

* **A nagyzás hóbortjai** a legmulatságosabb vígjátékok közül való, melyet a mi színpadunkon bemutattak. A hétfői ensemble nagyobbára a régi s így élvezetes estére van kilátásuk azoknak, a kik *Rozen* Gyula darabját megnézik. A nagyobb szerepeket játsszák Mezei, Bácsné, Angyal Ilka, Menszáros Margit, Fenyéri, Bács, Tolnainé, Palágyi, Kalocsa Róza. László Girét és Garai Ilonka.

* **Az aradi szépirodalmi lap.** Ma este jelent meg az „Alföld” című szépirodalmi és kritikai folyóiratnak 6-ik száma. A jól szerkesztett és előkelő kiállítású folyóiratban érdekes aradi vonatkozású cikkek és ügyes novellák olvashatók. Kepei csaknem mind aradi vonatkozásúak s élénken tartják az olvasásra érdemes füzetet. Előfizetni lehet rá az „Alföld” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

* **Burmester Villy** folyó hó 28-iki hangversenye iránt az érdeklődés napról-napra fokozódik, a nagy művészről a Budapesti Hirlap így ír:

Ma láttam csak újra a közönségnek azt a mély megrendülését, a mit a művészet okoz, mikor a természeti tüneményhez hasonlóan ragyog föl egyszerre vakítón, csodásan, félelmetesen. Ilyen a *Burmester* hegedülése. Nem profanizálom azzal, hogy másokkal összehasonlítom. Nem szorult arra, hogy mások kisebbitésével nagyítsam. Lehetnek partok Budapesten, melyek Kubelikra esküsznek, tisztelem meggyőződésükct, de a vitát meddőnek tartom. *Burmester* művészetének tartalma, sulya, magával ragadó bensősége, lázas tüze nem lehet meg egy husz éves kiforratlan zseniben, a minő Kubelik. *Burmester* talán tiztizenöt évvel idősebb. Föllépése arisztokratikusan egyszerű. Kissé rideg. Játsszani kezd és játékának melege szinte átsugárzik magára a művészre. Ideálisan szép lesz az arca, fölvillog a tekintete... Mily nehéz néha ditirambust nem írni! *Burmester* Vilmos játéka oly szolid, annyira példája a tudásnak, dologbéli tökéletességnek... Ezután következett Bach Air-je. *Ez volt a legcsodálatosabb, amit hegedűművészetben hallhat az ember.* Szemét a földnek szegezve, hegedűjét szinte görcsösen mellőre szorítva, önmagából kikelve, lihegve játszotta *Burmester* Bachnak ezt a főnsgesen nyugodt, nagy melódiáját, visszafojtott lélekzettel leste a publikum, az első kadenciánál viharosan, önkéntelenül kitört a taps, majd *Burmester* folytatta s egy gondonka tömörségével és érzékiségével áradt a hurokból a hang — elementáris megnyilatkozása egy évszázados, soha nem évülő muzsikának. Aradi hangversenyén *Mayer Mahr Mór* berlini zongora művész is közreműködik. Az előjegyzett jegyek már ma kiválthatók *Révész* Nándor könyvkereskedésében.

* **Az Olcsó Könyvtárban,** a Franklin-Társulat e gazdag sorozatos vállalatában ujaiban ismét a hazai és a világ-irodalom szemenszedett gyöngyeiből jelent meg egynehány és pedig Arany: „Buda ha-

lalanak" szép és olvasható kiadása (121—1224. szám, ára 80 f.); Shakespeare: „Szen. Iván éji álom“ ja, Arany János remek fordításában, melyről azt mondják, hogy a világ-irodalomban a műnek a legszebb fordítása (1280—1282. szám, ára 60 f.); Sophokles: „Ajás“ Csiky Gergely kitűnő fordításában és az ő becses jegyzeteivel (1228—1229. szám, ára 40 f.). Végül a finnek világszerte kedvelt novellairójának, Ahó Jánosnak „Ujabb forgácsok“ című műve (1226—1227. szám, ára 60 f.) Az Olcsó-Könyvtár tudvalevően Gyulai Pál szerkeszti, azzal a szigorú kritikával és gondossággal, melyet a közönség megszokott tőle. A Franklin-Társulat pedig minden új füzettel igazolja, hogy olcsósága mellett szép és olvasható kiadásban is adhatók az irodalom kiváló alkotásai.

Kecskeméthyt nem találják.

(A sikkasztó büntéséről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 16.

Egri Kecskeméthy Győzőnek mindezeidig semmi nyoma nincsen. A sikkasztó szájhős egykori barátai közül a rendőrség ma is többeket hallgatott ki s ezekből a vallomásokból, valamint a szélrózsa minden irányába kiküldött detektivek távirati jelentéséből a vizsgálatot vezető rendőrtanácsos azt a konzekvenciát vonta le, hogy Kecskeméthy Győző nem hagyta el a fővárost. Igen becses adatot szolgáltatott a rendőrségnek az a tanu, a ki még tegnap elmondotta, hogy Kecskeméthy az utóbbi hónapokban sűrűn érintkezett Szecsődy Kálmán volt országgyűlési képviselővel, a ki csak tavaly ülte le hosszabb büntetését, a mivel nagyszabású bélyeghamisításáért sujtották.

A detektivek rögtön Szecsődy lakására mentek, hogy előállítsák. Szecsődy azonban nem volt ott, sőt az is kiderült, hogy negyedik napja nem látta senki. Nem lehetetlen tehát, hogy Szecsődy büntetésre Kecskeméthynek s a nagy summa pénzt tulajdonképen Szecsődy helyezi biztosságba valahol a külföldön és Kecskeméthy még itt bujkál a fővárosban.

A keleti pályaudvar jegypénztára személyzetének vallomása szerint a berlini vonat indulása előtt az utolsó percekben nem adtak jegyet senkinek, ellenben a városi jegyirodák egy részében a sikkasztás délelőttjén több jegyet váltottak s az ott járt személyek egyikére ráillik Szecsődy személyleírása. A főkapitányság most Kecskeméthy személyén kívül főképen Szecsődy Kálmánt kutatja, noha a déli órákban Kecskeméthy Győző egy másik jó ismerősét is gyanuba fogták, a ki nagy költségekkel vonta magára a detektivek figyelmét.

Mindezekből a jelenségekből valószínűnek látszik, hogy Kecskeméthy Győző kiszabadult a kutató rendőrök kezéből. Akár itt van a fővárosban, akár elmenekült már, kézre aligha kerül. Sikkasztását tervszerűen követte el s azal, a mit az utolsó hetekben cselekedett, már is arra gondolt, hogy a nyomozást tévutra vezesse. Így utlevelet váltott, mely az egész világra szól és minden ismerősének megmutatta, azt mondván, hogy kimegy New Yorkba.

A rendőrség, tekintettel arra a nagy öszszegre, a mit Kecskeméthy elsikkasztott, néhány ügyes detektivet azokba az országokba akar kiküldeni, a melyekkel Magyarországnak nincs kiadási szerződése, s addig is, a míg erre felsőbb helyről engedélyt kap, telegrafice érintkezésbe lépett több külföldi magándetektív-vállalattal.

A székesfőváros tanácsának tegnap tett intézkedései következtében a pénzzállítás körül igen óvatosan járnak el. Tegnap plane öten kísérték a pénzküldeményt és maga Lung tanácsnok is jelen volt az egész aktusnál.

A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ma a polgármesternek le-

iratot küldött. A kormányelnök ebben felhívja a polgármestert, hogy tegyen körülményes jelentést és tényállásról és jelentse be azt is, terhel-e valakit mulasztás a köteles felügyelet és ellenőrzés körül; ha igen: megtette-e az illető vagy illetők ellenében a felelősségrevonás és a főváros vagyoni érdekeinek biztosítása tekintetében a kellő intézkedéseket és miben állanak azok.

A P. N. mai számában a Kecskeméthy sikkasztásáról szóló tudósításban egy aradi nyílt levelet közöl. A levél így szól:

Az első pillanatban, amikor az ön kétségkívül nagyarányú, korszakalkotó munkájának hírét olvastam, — bevallom — büszke voltam önre. En balga, azt hittam, hogy területünk végre egy, a krajcároskodó átlagon túlemelkedő alakkal szaporodott meg. Mert a gazdasági pangás, a nyomott pénzpiac nagyon megrontotta céhünket. Hej Pfiufitsch, hej Krivány János, hova lettek, merre tűntek régi jó vitézeink!

Ma már mindenki sikkaszt — egy forinttal fölfelé. Igazán, föllázad bennem az emberi méltóság, pirulásra készített a szégyen, ha látom, hogy milyen olcsón kaphatók ma az emberek!

Ön, fiatal ember, meg kell adni, hogy gyönyörűen kezdte pályáját. Már-már azt hittem, hogy a sikkasztók Napoleonját üdvözölhetem önben. Napoleont, aki jártában-keltében letarolja a mezőket és nem terem föl a lépte nyomán.

De amint a „részleteket“ kezdtem olvasni, egyszerre minden szimpátiám elenyészett. Ön ugyanis a kocsisnak, aki a vasúthoz vitte, adósa maradt a fuvarral. Még csak az a melegsége sem lehet, hogy bankpapirokkal szökött és elvégre egy rimamurányi részvényt mégsem nyomhatott a fiakeres markába. Nem! Önnek kitűnő, forgalomképes tizes bankói voltak és ön, ah! — mégis bliccelt.

Ön talán azt válaszolhatja erre, hogy a régi jó megszokás vitte erre a szégyenletes lépésre és hogy sokkal kevesebb volt az ideje, semhogy leszokhatott volna róla. De a Napoleonoknak nincs szükségük időre, hogy teljes nagyságukban kibontakozzanak.

Ön egy grájzler!

Maradok mély megvetéssel

Arad, nov. 15.

K—n J—s.

Az Egyetemi Kör ma délután az összes lapokhoz megküldött nyilatkozatában kijelenti, hogy Kecskeméthy sohasem volt a kör alelnöke, Kossuth sirjánál nem beszélt, a Nemzeti Ideál ba egy betűt sem irt, a kuruc-brigádnak nem tagja, a kereszt-mozgalomban nem szerepelt s a nemzeti párt megbízásából külföldön sohasem járt.

Tudósítónk jelentése szerint a rendőrségen a délután folyamán több kereskedő, iparos és munkás járt, kijelentvén, hogy tudják: Kecskeméthy merre járt s hogy reflektálnak a kitűzött 4000 koronás jutalomdíjra. Csakhamar kitűnt, hogy valamennyien tévedtek a sikkasztó személyében.

Késő délután a Fiuméba küldött detektív-től az a távirat érkezett a központba, hogy a Budapest-fiumei vonalon Kecskeméthyhez hasonló egyén nem utazott.

Pragerhofi távirat szerint ott egy gyanus egyént letartóztattak. Ebben az ügyben élénk táviratváltás van Budapest-Pragerhof között. Eddig még kétséges, hogy a letartóztatott alak Kecskeméthy-e.

Budapesten a Károlyköruton ma délután százsámra árultak anzikszkártyákat Kecskeméthy arcképével. A közönség szétrkapkodta a levelező lapokat, de minthogy a rikkancsoknak nem volt engedélyük az elárúsításra, a rendőrség a még meglevő anzikszkártyákat elkobozta.

Veszprémből írják, hogy ott általános a részvét Kecskeméthy szülei iránt, kit a rendőrség a sikkasztás óta állandóan szemmel tart.

Egyről-másról.

(Vadászat, agarászat. — A Pongráz muzsikája. — Aki- ket Kubelik elaltatott. — Mader Raoul. — A vörn-szász.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, november 16.

Hamvas szürke felhőket kerget az őszi szél, s míg belékapkod a fák hervadó lombjaiba, teleszórja az utakat fakó, elsárgult levelekkel. Reggelenként délharomat lopi el a mezőt és a korán alászakadó estében a halványillatszínübe átmenő biboros alkony ég észrevétlenül összeolvad a mind sötétebbé váló látóhatárral.

Az október és a november ez a két igazi őszi hónap leginkább évadja a vadászatoknak. Főúri vadászaink ilyenkor tartják a nagy hajtóvadászatokat. Az ugarföldök megelégnélnek vidám vadászok zajától, ebek csaholásától s a vadászkiáltó vidám hangjára hosszan, mélán nyög vissza az erdők mélye, bércek sziklaorma.

A nagy hajtóvadászatok nálunk ugyan még távolról sincsenek úgy meghonosodva, mint például Angliában, a hol igazi hazája van a sportnak. Nálunk leginkább a legnagyobb falkavadászatokat eddig a káposztásmegyéri urlovas szövetkezet rendezte és ezekben a hetvénes évek derekán a király és a néhai királyasszony is részt vettek. A felséges asszony tudvalevőleg nemcsak szenvedélyes, de kitűnő lovas is volt, úgy, hogy hat-nyolc óráig tartó run-ok sem fárasztották ki.

Magán emberek közül Andrassy Géza grófnak van remek falkája. Az agarászatot, ezt a kiváló magyar sportot különösen a nemes urak üzték nagy szenvedéllyel. Szabolcs, Bihar, Zemplén, Borsod, meg Heves egyezségben termelték a híres agarakat. A leghíresebbek Recsky András, Nadányi Imre, Elek Mihály már régen megtértek apáinkhoz. A hatvanas években nagyon divatozott az ugynevezett agárpárba is. Ez abból állt, hogy egy-egy jó agár-tulajdonos az agarászó urakat kihívta, versenyeztessék agarukat az ő agarával. Még ma is emlegetik régi sportsmannok azt a párbajt, a melyet Recsky Maggi nevű angol és Nadányi Szarvas nevű magyar agara vívtak. Szarvas lett a győztes, s győzelmét Szikszay Dániel hosszú polemikában meg is örökölte.

Az igazi szenvedélyes agarasztó mód nélkül elkeserítette, ha agarát leverték. Így Recsky egyszer ezer fontra becsült Rolli nevű agarát agyonlőtte, mert egy hajtásban Setes György agar a legyőzte.

De talán a legpasszionátusabb agárkedvelő még is az öreg Elek Mihály volt, a ki ha valamelyik agara beteg volt, magát tette beteggé, lefeküdt s nem vett részt a hajtásban, nehogy a beteges gyöngye agarat megverhesse egy másik. Soha agarát másra nem bízta, s nélküle futniok nem volt szabad.

Híresek voltak a Szabolcs megyei agarászatok és Hevesben a Galga-völgyi agarásztársaság hajtásai.

Hajtás után többnyire vidám mulatságra gyűltek össze az agarászok s a nyírségi agarászbáloknak hetedhétországra szóló híre volt régente.

Az agarászat, ez a legmagyarabb sport meglehetősen ki ment a divatból s ha gyakorolják is — inkább szövetkezetek mint egyes társaságok. A hajtóvadászatok évadja november derekára esik s a legnagyobb stílusú hajtóvadászatokat mágnásaink közül Festetich Taszilo gróf tartja, a ki fejedelmi fényű kastélyában már Anglia királyát is látta vendégül.

Emlékezetesek maradnak örökké Rudolf trónörökös görgény-szt-imrei vadászatai, s melyeknek kedélyes, fesztelem voltáról ma sem

győznek eleget beszélni azok, a kik azokban részt vettek.

A hajítás után rendezesen összegyűlt a társaság, s míg az óriási kandallókban lobogva égett a tűz, Pongrátz bandája huzta a sirva-vigadót. Volt, — nincs! Nemzetünknek egy szép álma volt a megboldogult királyfi, egy dicső, büszke szép reménye, a melyet a kimérhetetlen végzet olyan váratlanul tett semmivé.

Pongrátz most a *Metropol* szálló éttermében, Budapesten huzza a nótát, de ki lelkesülne szivarfüstben, zagyva, szellemtelen diskurzusok, tényércsörgés mellett még a magyar nótáért. Operett-ária kell ma már csak — vagy klaszszikus zene. Utóbbit nem igen értik ugyan nálunk, de azért azt divat meghallgatni. Az isteni Jan Kubelik redutbeli hangversenyén is olyan remekül szundikáltak a fölgymántozott lipótvárosi asszonyok, hogy öröm volt nézni.

Pedig ez a hegedű-titán ma unikum s máris a művészi niveau legmagasabb fokára emelkedett.

A budapesti zenei életnek nagy érdekessége az új operai igazgató, Mader Raoul. Az opera látogatói sok üdvös ujitást várnak a geniális direktortól.

A képzőművészeti társulat kiállítása megnyílt. Budapest ott ad ismét egymásnak találkozókat. Csütörtökön ismét lesz katona-zene, korzó — és épen úgy gyönyörködhetünk a festett képekben, mint az élő képekben, vagyis a főváros szép asszonyai és leányaiban.

SPORT.

Az Aradi Tornaegyesület háziversenye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

Az *Aradi Tornaegyesület* szokásos őszi házi versenyét tegnap este tartotta meg a lyceumi tornacsarnokban. A versenyen részt vettek: Stoinitzer Pál dr., Matusik Márton, Nagy Sándor, Székely Károly, Sugár Jenő dr., Szántó Mihály, Neullinger Béla, Petrisin Gyula, Reisinger Ferenc dr., Alt János, Ziffer Sándor, Sándor Arthur, Leipniker József, Solymos Ferenc, Obálth Ferenc, Fischer Jenő, Rajz Jenő és Kiss Lajos.

Pont fél 7 órakor vonultak be a tornacsarnokba a tarka dreszbe öltözött tornászok s *Matusik Márton* művezető helyettes vezetése alatt igen szépen összeállított és jól sikerült szabadgyakorlatokat (sulyzóval) mutattak be. A szabadgyakorlatok bevégeztével 3 percig tartó futás következett, mely kigyó és csigavonalakban szép képet nyújtott. A sorrend harmadik száma általános szertornázás volt; az első csapat *Székely Károly* vezetése alatt korlátlan, a második csapat *Matusik Márton* vezetése alatt rohamugrásnál mutatott be csinos gyakorlatokat, melyeket a tornászok — mint azokat agilis tornaegyesületünkől már megszoktuk — szép testtartással végeztek.

A szertornázás után labdahajszoló játék következett, mely élénk menetével jó kedvre hangolta a tornászokat, beigazolván ezzel azt, hogy a tornázás a játékkal fűszerezve a kedélyt nemesíti, a szív gondjait elűzi s a napi küzdelemben elernyedtestet felfrissíti.

A játék után a műsor legfontosabb része, a verseny következett. A verseny első része a magas ugrás és sulydobásból távolra állott. Részt vettek e versenyben: Alt János, dr. Sugár Jenő, Székely Károly, Ziffer Sándor, Leipniker József, Solymos Ferenc, Reisinger Ferenc dr. és Sándor Arthur. Első lett: Alt János 150 cm. magas ugrással és a 7 kilós golyónak jobb kézzel 9.10 méter, a bal kéznek 7.21 méter dobásával. Második győztes lett: Ziffer Sándor, ki 160 cm. magasat ugrott s jobb kézzel 9.30, bal kézzel 6.42 métert dobott.

A verseny második részében a távolugrásban és függőszekedésben részt vettek: Sándor Arthur, Rajz Jenő, Kiss Lajos, Solymos Ferenc, Székely Károly, Alt János és Ziffer Sándor. Első lett: Ziffer Sándor, második: Székely Károly. A verseny mind a két csoport-

jánál az első győzők ezüst érmét és oklevelet, a második győztesek bronz érmét és oklevelet kapnak.

A versenyek befejeztével *Steinitzer Pál* dr. alelnök buzdító szavak kíséretében hirdette ki az eredményt, mely mindenképen méltó az aradi tornaegyesület régi jó hírnevéhez. Ezután a győzteseket lelkesen megéljenezték a tornászok, kik a mai nappal derekas szép munkájukkal az aradi tornaegyesület dicsőségét öregbítették.

+ Az aradi Athletikai Club kapitánya értesíti a tagokat, hogy a vivó-kurusra való felvétel céljából a titkárnál még mindig jelentkezhetnek.

A városatya-választások.

(Az utolsó készülődések.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

Holnap reggel 9 órakor megnyílnak a szavazóhelyiségek kapui Aradváros közönsége előtt, hogy beválassza a törvényhatóságba azokat a férfiakat, kiket a város jövő sorsának intézésére a polgárság érdemesnek tart.

A szavazás reggel 9 órakor kezdődik, tart délután pont 4 óráig. Azontúl a szavazóhelyiségek egyetlen szavazatot sem fogadnak el.

Figyelmeztetjük tehát első sorban városunk értelmiségét, hogy igyekezzenek szavazataikat lehetőleg a délelőtti órákban leadni, mert könnyen megeshetik, hogy a délutáni nagy torlódásban szavazati joguktól elesnek. Ha pedig ez bekövetkezik, akkor a választásból nagyon könnyen olyan emberek kerülnek ki győztesen, kik házról-házra járva, alamizsnaként koldulták össze a szavazatokat, s nagy gondjuk van rá, hogy a kikunyorált voks akár gyalog, akár kocsin, megjelenjen az urnánál.

A gondos előrelátással megállapított pártlistákat lelketlen emberek meghamisítják. Hogy ez aknamunkának következménye ne legyen egyúttal a közvélemény meghamisítása is, közzé tesszük alább mindkét párt hivatalos jelöltjeinek hiteles névsorát:

A szabadelvű-párt jelöltjei

I. kerület.

Csák Cirjék dr.,
Rosenberg Sándor dr.,
Salacz Gyula,
Tedeschi Viktor,
Schuszter Illés dr.,
Schuszter Henrik dr.
Wallfisch Armin,
Tisch Mór dr.,
Mandl Vilmos dr.

II. kerület.

Frint Lajos.
Edvi-Ilés László,
Millig József,
Nesnera Aladár,
Panker Viktor,
Schartner Sándor dr.,
Stauber József,
ifj. Szalay Károly dr.,
Tolnai János dr.,
Tabakovits Emil.

III. kerület.

Müller Károly,
Nachtnébel Ödön,
Ring Béla dr.,
Szilágyi György,
Nagy Kálmán,
Moldován József,
Korbuly József,
Ifj. Czeiler István.

IV. kerület.

Issekutz László dr.,
Madarász Antal,
Fetter Geza,
Révész Adolf,
Szathmáry János
Vas Gusztáv,
Mittner József,
Nikolits Péter,
Záray Ödön.

A függetlenségi-párt jelöltjei

I. kerület.

Pollák Vilmos,
Nagy Sándor dr.,
Czukur László,
Steiner Ferenc,
Hoffmann Antal,
Keppich Jakab dr.,
Weil Alajos,
Wagner József,
Moskovitz Jakab.

II. kerület.

Berán Antal,
Maisztrovits János,
Rozmanith Albert,
Steigerwald Alajos,
Stauber József,
Sebessy Ferenc,
Szilvássy László dr.,
Magyary Ferenc,
Baril János,
Gebhart István.

III. kerület.

Müller Károly,
Blaskovits Antal,
Bozsik György,
Fritz József,
Barcza István,
Kiss Ferenc,
Dobró Pál,
Szalai Arnold dr.

IV. kerület.

Rothmüller Ferenc,
Klein Ignác,
Solymos József,
Jankovics György,
Medveczky Ede,
Hendl Ödön.
Reusz Mór,
Necin Misa,
Jobb Gusztáv.

A szabadelvű-párt I. kerületi elnöksége falragaszokon tudatja a választókkal, hogy postán oly szavazólap küldetett szét „Az I. kerületi szabadelvűpárt hivatalos jelöltjei” felirattal, amely nem tartalmazza a szabadelvűpárt névsorát s a polgárság félrevezetését célozza.

Figyelmezteti a polgárságot, hogy félre ne vezettesse magát kortesfogások által s adja le csonkittatlanul azon szavazólapot, amely lapunk mai számához, mint a szabadelvűpárt hivatalos jelölése, közzétéve lett.

A szervezés egyöntetűsége feltűnő főleg a negyedik kerületben, ahol a vasutasok szolidarisan mennek a harcba. Tudvalevő, hogy ebben a kerületben a vasut hivatalnokai képezik a szavazók legfigyelmezettebb részét. A Máv. és Acsev. emberei között az a jelszó, hogy „vasutast nem szabad törölni.”

Ilyenformán erős kilátása van dr. Valkányi Rezsőnek, a Máv. titkárnak. Valkányi dr. tudvalevőleg aradi születésű ember, aradi háztulajdonos és a vasutasokon kívül egyéb összeköttetéssel folytán is kilátással bír arra, hogy

a törvényhatósági bizottság tagjai közé jusson.

Felhívás.

A II. kerületi függetlenségi párt irodája Kazinczy-utca 5. szám alatt folyó hó 17-én reggel 8 órakor megnyílik, hol is a t. választópolgároknak mindennemű felvilágosítással szolgálhatunkra állunk.

Rosmanith Albert,
a II. kerületi függetlenségi párt elnöke.

Helyreigazítás. Mai lapunkban közöltük mindkét párt hivatalos jelöltjeinek névsorát, miközben az első kerület helyes listáját egy kis nyomdahiiba zavarta meg. A szabadelvűpárt egyik nagyérdemű tagjának: *Schuseter* Henrik dr.-nak neve ugyanis kimaradt a listából. Arad közegészségügye e lelkes bajnokának újból helyet kell foglalnia a törvényhatóságban, amit e helyreigazítás során őszinte szívből kívánunk.

Az I. kerületi szabadelvűpárt elnöksége arról értesít bennünket, hogy az I. kerületi szabadelvűpárt irodája nem, mint mai számunkban írtuk, a Központi szállóban, hanem a *Fehér Keresztben* van.

A III. kerület szabadelvű pártjának irodahelyisége a Kapa-utca 47. számú házban van. A párt bizalmi férfiai e kerületben *Benkő* Gyula, *Leviczky* Tibor, *Barb* Elfrim és *Paredán* János.

Petróczy bankot alapít.

(Amerikai levél a magyarokról.)

Cleveland, november hó.

A magyarországi sajtó, — valahányszor a statisztikai hivatal beszámol az Amerikába kivándorlottak számáról, — mindig fájdalmasan jajdul föl. Keservesen konstatálja, hogy az Ujvilág mennyi jó munkaerőt szív magába az anyaországból. Hogy azonban ezeknek a kivándorlóknak milyen sorsot juttat Amerika igéretföldje, arról valami kevés hírt adhat a magyarországi sajtó. Ha egy-egy nagyobb-szabású szélhámos, vagy sikkasztó szerencsésen eléri a new-yorki kikötőt, erről inkább irnak azok a lapok, amelyeknek nincs érzékük a magyar faji érdekek iránt. Ennélfogva azokkal a kivándorlókkal sem törődnek, akik odahaza Magyarországon munkáselemet képviseltek és akik ennél fogva az állami élet föntartásának faktorát alkotják. Mint az éhes vad a zsákmányra, úgy csapnak le a szegény kivándorlottakra lelketlen szélhámosok. Azok, a kiket a magyarországi sajtó nagyrésze *honfitársnak* nevez és akik többé-kevésbé bizonyos viszonyban állanak a budapesti rendőrséggel — amíg ez a rájuk nézve nem valami kellemes viszonyt meg nem szakítják a hamburg-amerikai vonal hajójegyének használata által. Valamennyi sikkasztó, szélhámos fölnevekedett Budapest aszfaltján s áthajózhatott hozzánk. mind, de mind azon van, hogy honfitársai, — a szegény, munkátkereső, utolsó, becsületes pénzével jobb sorsot kereső munkások — filléreit harácsolja magának.

Mód, amely ezt lehetővé teszi, ezer kínálkozik a szabad Amerika földjén.

Szegyenkezve valljuk be, de hiszen ezt tudják már odahaza is, hogy a magyarokat nem szeretik Amerikában. Kik okozták ezt? Éppen azok a bizonyos honfitársak. Csalásaikkal, szédelgéseikkel gyűlöltté teszik magukat a becsületes munka után élő amerikai előtt, aki aztán nem disztigvál, hanem azonosít

minden kivándorlót. *Hungary* neki úgy Weinberger ur, aki a börtön elől menekült a tengeren túlra, mint az a becsületes magyar, aki a rossz gazdasági viszonyok folytán keres megélhetést az Ujvilágban.

Ha azonban az igazságot keressük, a yankeet ezek miatt nem okozhatjuk. Ezek a hírhedt hazafiak — mint fentebb mondtam — nálunk is a régi mesterségükből, a csalásból, a svindlerezésből akarnak amerikai milliomosok lenni, — ez az új eljárásuk azután maga után vonja természetesen a hungary gyűlöletét.

Számtalan ilyen esetet lehetne fölfogni, mert ezek a derék emberek nagyon sokszor szerencsétlenítik a szabadság hazáját, most azonban csak egy esetről akarok bővebben megemlékezni. Ez a legujabb.

Emlékszik rá még mindenki, aki Magyarországon újságot olvas, erre a névre: *Petróczy* József. Róla lapunk annak igején a következőket írta:

Megszökött család. A rendőrségnek és a törvényszéknek rövid idő alatt sok dolgot adott egy *Petróczy* József nevű ember, aki csalt, sikkasztott és váltót hamisított. Néhány évvel ezelőtt elvégezte a teológiát, de elhagyta papi pályáját s bűnös utra tért. Valami obskurus spiritizista lapot adott ki, a melynek révén kauciót sikkasztott s egy magánást nagyobb összegig megkárosított. *Sikkasztásai miatt már börtönben is ült.* Legutóbb állást ígért fűnek-fának s tömérdek bélyeget összeharácolt a jelentkezőktől. Ebben az ügyben még be sem fejezte a rendőrség a vizsgálatot, amikor a törvényszék egy másik ügyben akarta felelősségre vonni. *Glaubitz* báró testvérek ugyanis váltóhamisításért bepörölktek. A vádlottnak ma kellett volna megjelenni az ítélőtánc előtt, *Petróczy* azonban nem jelent meg a tárgyaláson s védője sem tudott róla fölvilágosítást adni. Erre a törvényszék detektivet küldött *Petróczy* lakására. A titkosrendőr később jelentette, hogy a vádlott még május elsején elűnt a fővárosból. A törvényszék elrendelte országos körözését.

Hát ez a *Petróczy* az, akiről most szó van, itt nálunk, Clevelandban. Mert a jeles ur szerencsésen áthajózta az Oceánt s most Clevelandban, ahol a kivándorolt magyarok a legnagyobb számban vannak, — telepedett le, hogy megkezdi működését. *Bankot akar alapítani.* Természetes, hogy ő volna s vezérigazgató és minden más egyéb. A *Petróczy* nevet, amellyel oly sok sikert ért el odahaza, nagybölcsen levetette bajuszával együtt s a *Hollós* Károly nevet és reverendát vett föl.

Sikerült néhány magyart arra bírni, hogy pénzt adjanak neki, ebben a munkában segítette őt egy magát magyarnak valló, alapjában véve azonban tót érzelmű pap s *Petróczy* — a kiközösített pap, — katolikus irányu lapot adott ki. Ebben a magyar nyelvű lapban aztán legelső dolga volt nekimenni a mekeesporti római katolikus magyar templomnak, amelynél fontosabb magyar intézmény nincs, mert ez a templom azon a környéken van, amelyen a pánszláv liga fészkel. Hogy elvegye a magyarok kedvét a templomhoz való tartozástól, kiírta lapjában, hogy az dobra fog kerülni. Erre aztán felzudult a közvélemény, de segítségére jöttek *Petróczynak* a tót papok, kik ki-mondták, hogy *Petróczy* — mártir. Ennek a „mártir”-nak érdekében a tót papok most Rómába folyamodnak, hogy a pápa engedje el *Petróczy* viselt dolgait és hogy itten a „magyarok papja lehessen.”

A tót papoknak eme fondorlatos eljárása ellen az amerikai magyarok a váci püspökhöz fordultak, akinek leginkább kell tudni, hogy *Petróczy* kicsoda, hogy nem pap, pedig itt már misézett, tudni kell a váci püspöki irodában,

hogy *Hollós* Károly nevű pap nincs, s ezért hihető, hogy a váci püspök sürgősen értesíti a clevelandi püspököt, mert az mégis csak botrány lenne, ha *Petróczy* itten a magyarok élére állva, utoljára is megrabolná őket. A dologban az a legszomorubb, hogy a tót papok, akik a clevelandi püspököt a magyarok dolgairól informálják, *Petróczyt*, akinek veszteni valója nincs, a magyarok megrontójául itt akarják tartani.

Petróczy már annyira erősnek érzi magát, hogy egy általa vezetendő bank eszméjét felvetette, a magyarokat azzal akarva lépre vinni, hogy ez a bank mindenkit, aki a benne részt vesz, gazdaggá tesz. A nagy nyereségre való reménységgel híveket szerez magának, hogy pap is lesz, bankár is.

Petróczy, azaz *Hollós* tisztelendő ur, — cik-sorozatot is írt egy clevelandi magyar újságban, erősen bizonyítja, hogy ez a bank okvetlenül szükséges az itteni magyaroknak. Tessék tehát a dollárokat gyorsan és minél nagyobb mennyiségben beszolgáltatni. A bank nyújt teljes garanciát és a legnagyobb nyereséget biztosan megadja.

Petróczy — *Hollós* ur így akarja biztosítani a clevelandi magyarokat. Szerencsére a mi itteni újságunk, a *Szabadság*, amely ébren őrködik az itteni magyarok érdekei fölött, — leleplezte *Petróczy-Hollóst* s így aligha sikerül neki a bank-alapítás.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi szociál-demokraták pártintéző bizottsága ma este a párhelyiségben (Salacz-utca, *Nagynipa* vendéglő) fejlődéstani és politikai ismeretterjesztő előadást tart.

(*) A *Rudolf* asztaltársaság meghívja tagjait és azok családját az e hó 17-én vasárnap este 8 órakor az *Aulich* Lajos-utca 20. számú vendéglőben tartandó teaestélyre. Az elnökség.

Wallburg bárót felmentették.

(Tárgyalás a büntető-bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 16.

A büntető járásbírósnál *Bezeredy* albiró ma tárgyalta *Wallburg* Ernő báró két rendbeli hitelezési családi hűnyűgét, amelyet a multkor azért napolt el a bíró, mivel az egyik panaszos: *Schmidt* Kálmán pincér nem jelent meg a tárgyaláson, s nem voltak kéznél az I—III. ker. járásbírósnál folytatott igényper iratai, amelyekre *Wallburg* és védője hivatkoztak. Az elnapolt s mára kitűzött tárgyalásra a védelem beidézttette *Gaszner* Béla kir. közjegyzőt is tanuul.

A mai folytatólagos tárgyaláson — amelyre a vádlott bárót fogházából vezették elő — a védői tisztet *Pichler* Győző dr. országgyűlési képviselő és *Förstner* Gyula dr. ügyvéd látták el. Magánpanaszos *Schmidt* Kálmán pincért *Grünhut* Armin dr. fővárosi ügyvéd képviselte.

Mint ügyészi megbízott *Wenczel* Arpád dr. fungált a tárgyaláson.

A bíró először *Schmidt* Kálmán pincért szolított elő.

— On egy feljelentést tett *Wallburg* báró ellen, adja elő panaszát?

— En az Orient-szállóban voltam pincér s a báró ur ott lakott. Egy napon decz. 15-én — ha jól emlékszem, felmondta a báró ur a lakást s azt mondta, hogy átköltözik Budára. At is vitette a holmiját. En összeállítottam kívánságára a számlát, amelyet a báró másnapra ígért kifizetni. Ezen összegre én mindössze 140 koronát kaptam. Az egész számla kitett 201 korona 11 fillért.

Grünhut Armin dr. *Schmidt* képviselője betérjeszti *Schmidt* követelésének részletes jegyzékét. E szerint a báró 292 korona 02 fill.

lérrrel tartozott, melyből 152 korona 02 fillér követelése áll még fenn a báróval szemben.

— Perelte ön ezt a követelést?

— Igen. Meg is lett ítélve, sőt már árverés is ki lett tűzve a báró ellen, de ő kért, hogy ne tartassam meg, majd megfizeti nekem. En miután láttam, hogy szép butorai vannak, beleegyeztem az elhalasztásba.

Wallburg báró a panaszhoz: Emlékszik-e, hogy egy ízben 20 frtot küldtem önnek hordár utján?

Panaszos: Igen, de ezt a báró ur a személyzetnek küldte borraivalól s én szét is osztottam.

Wallburg báró: En azt nem borraivalól adtam.

A bíró ezután konstatálja, hogy Pichler Győző dr. képviselő egy ízben 140 koronát, br. Wallburg pedig 40 koronát s így összesen 180 koronát törlesztett a tartozásra.

Schmidtet a bíró azután megeskette vallomására.

Gaszner Béla kir. közjegyző kíván vallani.

Pichler dr. a tanuhoz: Remélhetett-e báró Wallburg pénzt az udvartól?

Tanu: Igen, a legnagyobb mértékben remélhettem, hogy pénzt fog kapni.

Bíró: Milyen minőségben járt el közjegyző ur Wallburg báró ügyében?

— Képviseltem a báró urat s nővérét is, de rövid ideig. Ezalatt tárgyaltam is érdekében az udvarnak több megbízottjával, így az oberhofmarschallal, gróf Cziráky Bélával, továbbá Kubacsek Rezső urral, a hofgericht elnökével s még több urakkal.

Pichler: Nevezzen meg még néhány urat.

Tanu: Többekkel még.

Pichler: Tárgyalt König udvari tanácsossal?

Tanu: Igen.

Pichler: Hát még kivel?

Tanu: Schiessl báróval, Hertig báróval, az udvari javak igazgatójával is beszéltem és tárgyaltam, de nem báró Wallburg Ernő érdekében, akit én csak Wallburg Ernőnek tekintettem, — hanem a Wallburg-gyermekek érdekében.

Pichler: Volt ekkor szó a tárgyalás folyamán valamely fixirozott összegről?

— Igen. Báró Hertig kérdezte tőlem, hogy mily összeget hozok javaslatba a Wallburg-gyermekek számára. En azt az összeget négy-százezer forintra mondtam. Ő ezt sokallotta ugyan, de kijelentette, hogy rajta lesz, hogy a dolog rendbe jöjjön.

Wenczel Árpád dr. ügyészi megbízott: A közjegyző ur szóbelileg is tárgyal ezen ügyben. Miféle elintézészt nyertek a felsőfolyamodványok?

— Visszautasítottak ugyan, de azért a tárgyalások tovább folytak.

— Miért szakadtak meg a tárgyalások?

— Mert a tárgyalások időközben nyilvánosságra kerültek.

Pichler dr.: A tárgyalások folyamán felterjesztette-e közjegyző ur mindazon okiratokat és bizonyítékokat, a melyek igazolták, hogy Wallburg báró vérségi összeköttetésben áll Ernő főherceggel?

Bíró ezen kérdés feltevését megtagadta.

Pichler dr.: Azért tartja szükségesnek a védelem ezen kérdés feltevését, hogy kiderüljön az, hogy az udvar csakis akkor lépett tárgyalásokba a Wallburg báró család képviselőjével, mikor meggyőződött róla, hogy a Wallburg-családdal való tárgyalásoknak meg van az alapja.

Wenczel Árpád dr. ügyészi megbízott ellenzése után a bíró újból megtagadta e kérdés feltevését, mert azt mellékesnek tartja, hogy micsoda címen tárgyal az udvar Gaszner dr. közjegyzővel, a fő az, hogy tárgyal vele. Gaszner dr. közjegyzőt a bíró felmentette az eskütétel alól. Wenczel Árpád dr. ügyészi megbízott kérte a megesketését elrendelni, de ezt Gaszner azon kijelentése után, hogy élni kíván a bűnvádi perrendtartás adta jogával s nem tesz esküt, a bíró mellőzte.

Miután elolvasták a I—III. kerületi járásbírósgától átkért igényper aktáit.

Grünhut Ármín dr. Schmidt jogi képviselője ezután előterjesztést tesz az iránt, hogy a bíró az ügy további tárgyalását fűgeszse fel s tegye át az ügyet a büntető törvényszékhez, mert értesülése szerint Wallburg báró ellen több hasonló feljelentés tétetett a budapesti

ügyészség előtt. Így Mocsáry Kálmán szabó *hitelvezési család*, a Pick testvérek cég pedig *csalás* büntette miatt tettek panaszt a vádlott ellen.

Bíró: Konkrét adatokat nem tud erre felhozni az ügyvéd ur?

Grünhut Ármín dr.: Ezt tudják a védő urak is, a számot most nem tudom.

Pichler dr. védő hozzájárul, de Wenczel Árpád dr. ellenzi az áttételét az iratoknak s kéri a tárgyalás befejezését.

Grünhut dr. erre becsatolja az ügyészségnél levő említett feljelentések számaát.

A bíró célszerűségi okból mellőzte az iratok áttételét s a bizonyítási eljárást befejezettek jelentette ki s felhívta az ügyészi megbízottat a vád előterjesztésére.

A tárgyalás további folyamán Wenczel Árpád dr. ügyészi megbízott mondta el perbeszédét és minthogy *mind a két vádat elejtette*, a bíróság *felmentő ítéletet* hozott.

MULATSÁGOK.

(=) **A református-bál rendező-bizottságából** kiküldött hangverseny-rendező bizottság ma délután 6 órakor Csécsi Imre ev. ref. lelkész elnöklése alatt ülést tartott a központi kávéházban. A bizottság a hangverseny műsoráról tárgyalt.

(=) **A szegény tanulók bálja** Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület női választmánya, élén a fáradhatatlan elnöknővel: özv. Hauser Károly urnóval, már most azon buzgódik, hogy a szegény tanulók javára fényes, sikerü estélyt rendezzen. A szegény tanulók javára 1902. február 8-án a „Fehérkereszt” nagytermében lesz a táncmulatság.

(=) **Vörös Kereszt-bál Ujaradyn.** A magyar szent korona országos vörös kereszt egyletének ujaradi fiókja saját pénztárának segélyalapja javára Ujaradon, a Martini-féle sörcsarnok helyiségében november 23-án zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj: személy-jegy 2 kor., családjegy 4 korona. A táncmulatság kezdete esti 8 órakor.

Bolondokházába erőszakolt báró.

(Weissenbach báróné — a férje ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

A magyar lapok már többször megemlékeztek arról a bohózatba illő históriáról, amelynek áldozatává báró Weissenbach Jánost tette meg a *saját felsége*. Weissenbach báró a magyar diszitőművészet lelkes barátja volt. A bárót felesége a lipótmezei örültek házába, majd később a Schwarzer-féle gyógyintézetbe internálta, ahonnan csakis gráci és lipcei barátjainak közbenjárására sikerült öt két év múlva a Lipcse melletti Thonbergbe szállíttatni. Itt a szanatoriumban csakhamar belátták, hogy Weissenbach épolyan zseniális művész, mint azelőtt volt s a legnagyobb jogtalanság öt az örültek közt tartani. Kiszabadulása után mindjárt meg is hívták a hamburgi ipariskolához tanárnak, később pedig a lipcei Archiv für Buchgewerbe című tekintélyes szaklap főszerkesztőjének.

A thonbergi szanatoriumból azonban csakis igen alapos vizsgálat után engedték szabadjára a „gyógyithatatlan örült”-nek minősített Weissenbach bárót. Amint ugyanis 22 órai utazás után az elmeógyógyintézetbe megérkezett, öt napon át tartó elmebeli vizsgálat alá fogták. A hozzá intézett kérdések a következők voltak: Min alapszik a különféle sorsjegynemek vállalkozói nyeresége? Mik az életbiztosítás alap-tételei? Tanulmány készítendő a lirykus és epikai költészetéről. Ismertetni kell a transmissió hatását, főképen a kerékpároknál. Mikor kezdődik az évszázad? Kiszámítandó fejből egy

egyenleg két ismeretlennel. Yokohama ismeretése. Föl lehet-e találni a perpetuum mobilet?

Mindezen kérdésekre a báró a legnagyobb biztonsággal és folyékonyssággal felelt meg és vizsgálata szinte bámulatos emlékezőtehetségről és tudományosságról tett tanúságot.

Mivel azonban a báróné Budapesten azt állította róla, hogy „öröklött chronikus elmebajban” szenved, mely „nagyfoku gyöngeségben, a lelkiállapot beteg funkcióiban, az ítélőképesség szinte gyermekes hiányosságban nyilvánul.” a vizsgáló bizottság alkalmat adott a bárónak arra is, hogy meghívott közönség előtt művészettörténeti előadást tartson, annyival is inkább, mert a báróné azzal is indokolta férje örültségét, hogy „nagyási hóbortban szenved s jeles művészettörténésznek képzei magát.” Weissenbach báró előadását „Velence művészete és művészetének története” köréből választotta s a jelenvoltak igen szellemesnek találták, sőt egyik nagy német lap e csevegést tárcájában közölte.

A thonbergi elmeógyógyintézet levéltárában látható az a jegyzőkönyv. melyet 1897. évi december hó 10-én dr. Telegdi kerületi orvos vett föl báró Weissenbach esetéről.

A báróné első vádja az, hogy báró Weissenbach olyan ősi nemzedékből ered, mely elmebelileg többszörösen terhelt. Szülei vérrokonok voltak, anyja a legnagyobb mérvben ideges, egyik fivére és két unokahuga elmebajos.

A báró kijelenti, hogy szülei csak távoli rokonok és családjában csak egyik unokanővére örült meg és pedig vőlegényének hirtelen elhalálózása miatt.

A báróné vádolja férjét, hogy már mint gyermek nagyon excentrikus volt és 7 éves korában akut elmebajban szenvedett. 16 évvel ezelőtt hat hétig tartó teljes butaság és elme-gyöngeség vett rajta erőt.

A báróné kijelenti, hogy gyermekkorában semmi baja sem volt; 16 évvel ezelőtt csakugyan hat héten át Meranban időzött és e teljes butasága alatt jegyezte el magát a bárónéval.

A báróné vádolja férjét, hogy tanulmányai végeztével excentrikus művészi hajlamait követve, elkezdett gyűjteni régi nyomtatványokat, réz-metszeteket és a japán kézrajzokat, később pedig a pyrographiát tanulmányozta, emellett napról-napra jobban hanyagolta el családját. A pyrographia miatt elhanyagolta gazdaságát és háztartását is, sőt néha egészen érthetetlen módon rendelkezett. Önönmagát is annyira elhanyagolta, hogy ingét csak akkor váltotta fel mással, ha már lerongyolódott testéről.

A báró kijelenti, hogy felesége az öt udda nélkül Szombathelyen olyan szűk lakást bérelt, hogy neki nem jutott benne hely, úgy, hogy ha gyermekeit akarta látni, a szállodában vett lakást. Gráci kastélyába pedig annyi vendég járt naponta, hogy képtelenség volt róla fölteni, hogy inget ne váltott volna. A rossz gazdálkodás módja inkább a bárónét illeti, aki miatt a báró a somogy megyei tabi és gyöngyösi birtokokat bérbébe volt kénytelen adni, ugyancsak a báróné miatt 50,000 forintnyi kölcsönt vett föl s mikor a báróné mindezek dacára kastélyt akart építtetni, ő a megkezdett építkezést beszüntette.

A báróné azzal vádolja férjét, hogy a fiát a gimnáziumi tanulmányoktól eltiltja s a pyrographia gyakorlására akarja kényszeríteni, leányával pedig mit sem törődik.

A báró épen ennek az ellenkezőjét állítja. A báróné vádolja férjét, hogy családjával és a cselédséggel nagyon durva és nem tűr ellenmondást.

A báró kijelenti, hogy felesége rendeletben adta ki a cselédnek, hogy a birtok az övé s férjének nincs joga parancsolni, sem cselédek elbocsátani. Pedig a báró a jelző- és váltóadósságok kifizetése után a birtok harmad részét követelheti.

A báróné vádolja férjét, hogy hypochondrikus természetű és hallucinál. Egy időben a szobákban minden ágyat a zoba közepére tolatott és nem engedte a falhoz visszatolni.

A báró kijelenti, hogy ezt csak egészségügyi szempontból tette. És ami a hallucinációkat illeti, ez nem más, minthogy gyakran emlegette az ő találmányait, melyeket a pyrographia terén ért el s amelyeknek nagy nemzetgazdasági fontosságot tulajdonított.

Ime, ez a jegyzőkönyv volt alapja báró Weissenbach letartóztatásának és az örültek házába való internálásának.

Ennek az érdekes affairének most lesz folytatása a kaposvári törvényszék előtt, mely e hó 12-ére tüzte ki a tárgyalást a Weissenbach-féle pörben. A tárgyalás annál érdekesebb lesz, mert azon a „gyógyíthatatlan örültek” minősített báró is személyesen meg fog jeleni.

Egy árvaház égése.

(Harminc gyermek a lángok között.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

Évek sora óta nem pusztított fenyegetőbb tűzvész Nagyváradon, mint a mely tegnap este a biharmegyei nőegylet Erzsébet-leányárvaházát hamvasztotta el. Harminchárom alvó gyermeket hurcoltak ki a szobákból, melyek fölött recsegve égtek a gerendák.

Ezekben a fehér, ragyogó tisztaságú szobákban nagy, nevezé es ünnepre készültek a kis árvák. Kedden, e hónap 19-én az árvaház zászlaját akarták megszentelni s az ünnepen a zászlóánya *Mária Valéria* főhercegasszony is gondoskodott képviseléstől.

Az árvaház lakói tegnap a rendes időben, este 8 órakor tértek pihenőre. Alig szenderedtek el a kicsikék, a házban lakó özvegy asszony riadtan dörömbözött a gondnokné ablakán:

— Tűz van! Az istenért, mi lesz a gyerekekkel!

Az árvaház utca felől ugyanekkor zörgette meg valaki az ablakokat. Az arra járó rendőr lángnyelveket látott kicsapni a tetőn.

Ezalatt az utcán kiabáló, rémült tömegbe verődött a szomszédság és siettek a tűzoltókat és mentőket a helyszínére telefonáltatni.

A mentők pár perc múlva ott voltak s első sorban a gondnoknőhöz fordultak:

— Hány gyermek van?

Az ősz uriaszony a rémülettől reszkette ragadta meg a mentők karját.

— Harminchárom. Segítsenek az istenért!

Az égő házba hatolt most Kardos fodrász, Fóris György és Nagy Gábor rendőr, akik Kocsis Jánossal és Balogh Jánossal egyenkint vitték ki a kis árvákat, akiknek legtöbbje boldogan szendergett fehér ágyán. Belecsavarták őket paplanukba, s amit sietve értek, kis ruháskát fölnyalálolva a szabadba vitték őket. Egyik-másik kicsike fölébredt mentője karjaiban:

— Jaj hova visznek?

Akik ébren voltak, föltérdeltek ágyacskájukban s összetett kézzel siránkozva könyörögtek:

— Édes bácsi, engem is vigyen ki!

A menyezett fölött ropogott a tűz, a gerendák nagy zajjai omlottak egymásra a pad-

láson, az ereszen süítve futottak végig a láncok, s a füst sűrű gomolyokban tódult a szobákba.

Megérkeztek a főparancsnokkal a tűzoltók, a rendőrök *Gerő Armin* rendőrfőkapitánnyal. Ott iermett a tűznél *Beőthy László* dr. főispán is, s nemsokára az apácák, akik a Szent-László koldusápoló intézetbe vezették a hiányos ruházatu kicsikéket.

Kilenc óra tájban ért el a hír a színházhoz, ahol javában mulattak a Csuli mókáin. A közönség nem tudott meg semmit, mindössze pár újságíró hagyta ott a helyét, s hajlatott a tűzhöz.

A pusztulás helyére eljött báró *Gerlicy Félix* az árvaház védője, aki elől hasztalan akarták eltitkolni a szomorú hírt: megtudta és *ajultan roskadt össze*. Zokogva, kezeit tördelve szállt ki a kocsijából, s *Podmaniczky* emmi bárónőre támaszkodva kétségbeesetten nézte a szörnyű pusztulást.

— Mi van a gyerekekkel? — kérdezte izgalommal minden szembejövőtől.

Alig tudták megnyugtatni a bárónőt, aki a késő est óráiban minden áron meg akarta látogatni az árvákat, s szándékáról csak nagy nehezen mondott le.

A tüzet, bárha az eső folyton és mindig fokozódó erővel esett, csak 11 óra tájban tudták elnyomni. Tehát a tűz teljes két és fél óráig tartott, s egész elpusztította a ház zsindelyt tetőzetét, s a szobák berendezésében is óriási kár esett. Az összes kár *hosszvetőben* 20—30.000 koronára tehető. A tűz okát még nem tudják.

A polgármester búcsúja a város tisztviselőitől.

(*Salacz Gyula távozása.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

Holnaptól kezdve *Salacz Gyula* már nem polgármestere Aradnak. Az ő nevéhez szinte odanőtt a „polgármester” szó s nehéz lesz megszokni az országgyűlési képviselőt.

Megható és érzékeny búcsút vett ma *Salacz Gyula* volt tisztviselőtársaitól. Ez volt utolsó polgármesteri működése. Arad város összes tisztviselői meghatott kedélyvel távoztak ma a tanácsteremből, ahol a volt polgármester könyes szemmel zokogástól el-elfuladó hangon búcsuzott el tőlük.

Salacz Gyula 30 év óta ismeri tisztviselőtársait. Azóta nagyon sok kötelék láncolta össze a hivatalfőnököket többi tisztviselőtársaival s ezeket a kötelékeket nehéz volt ma föl bontani. *Institoris Kálmán* főjegyző gyönyörű beszédéből kiértett ez az őszinte részvét, melylyel a búcsuzás esett.

Ma este 5 órakor gyűltek össze az összes városi tisztviselők a városháza első emeleti tanácstermében. A tisztviselők zsufolásig megtöltötték a termet, mikor egyszerre zajos éljen jelezte, hogy belépett *Salacz Gyula*, a volt polgármester.

Institoris Kálmán főjegyző odalépett a búcsuzó elé és a következő beszédet mondotta hozzá:

A megindultságtól áthatva, és szeretettel szívünkben megjelentünk, hogy Nagyságodtól, mint polgármesterünktől, elbúcsuzunk.

Egy emberöltőn át volt vezetőnk és tanácsadónk. E hosszú idő alatt megtanultuk tisztelni és becsülni, mert éreztük, hogy szívének minden dobbanása városunk javát célozza, és tapasztaltuk, hogy nekünk jóakaró barátunk és atyai támogatónk volt.

Nehezen esik az elválás akkor, mikor a közös munkában huszonhét éven keresztül összefortunk és midőn azt a helyet, melyet

anfői dicsőséggel betöltött és amelyen városunk közönségének osztatlan bizalma és elismerése kísérte — hagyja.

De midőn harmadik évi szolgálat után az önként választott nyugalmába visszavonul, nyugodt önértelmevel tekinthet vissza eseményekben gazdag multjára és azokra a közhasznu alkotásokra, melyek városunk történetében korszakot képeznek és nevét az elfeledéstől örök időkre megővják.

Es most, midőn polgármesterünkhöz ez utolsó Isten hozzádot hangoztatjuk, szívünk mélyéből kívánjuk, hogy nyugalmába vonultságának még hosszsan tartó éveit a boldogság és megelégedés árasztza el, nemes szívéhez pedig azon kéréssel fordulunk, hogy tartsa meg számunkra továbbra is becses barátságát és jóakaró hajlamát, amint mi is kitörölhetlenül megtartjuk emlékét szívünkben.

Salacz Gyula a főjegyző beszédére a következőket válaszolta:

„Tisztelt barátaim! Önök bucsuznak tőlem s bucsújok az én szívemben visszahangozik. Önök egyenként egy embertől válnak, de én elválok Önöktől, azon tisztviselői kartól, melynek minden tagja iránt őszinte barátsággal és szeretettel viseltetem. Önöktől válok, kiktől megvagyok győződve, hogy engem is szerettek és talán becsültek is. (Lelkes éljenzés.)

Nagy ideje már, mikor önök közül sokakkal együtt megkezdtük a szolgálatot. Sokan vannak önök között, akik akkor méggyerekek voltak. Az öreg bajtársak tudják, mi volt Aradvárosunk akkor, mikor mi még fiatalok voltunk. Mi megelégedéseel, minden önhittség nélkül tekinthetünk vissza működésünkre. Működésünk sikerrel járt s a siker, amit elértünk, nem egyedül az enyém, az megoszlik Önök között és ha, — mint főjegyző barátom mondotta, — dicsőséget hoztunk a városra, az megoszlik köztünk. De akárhogy is beszélünk, nekünk mégis válnunk kell. És ez fájdalmas (sir.) Én csak úgy megyek nyugodtan, ha önök engem biztosítanak arról, hogy a mint eddig szerettek, ezentul is azokkal az érzelmekkel vannak irántam. (Éljenzés.)

Ezután egyenként kezet fogott minden tisztviselővel. Azután, hogy így elbúcsuzott az összes volt tisztviselőtársaitól, így szólott:

— És most, hogy minnegyüktől elbúcsuztam, éljenek boldogul!

Evvel véget ért a megható jelenet. Holnaptól fogva *Institoris Kálmán* főjegyző intézi a polgármesteri teendőket.

HIREK.

Halál a vasúti kocsik közt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

Az éjjel halálos szerencsétlenség történt Szeged-Rókus pályaudvaron. Tolatás közben egy fékező a vasúti kocsik közé került és halálra sebesült. *A kocsik vasútközébe a mellkasát szúrták be a szerencsétlen embernek, aki azonnal meghalt.*

A borzalmas szerencsétlenség este 10 órakor következett be. Az éjjel indítandó tehervonatokat rendezték Szeged-Rókus állomáson, s a tolatásnál segédkezett *Horváth János* 25 éves kisteleki illetőségű vasúti fékező. A szerencsétlenség a harmadik sín páron következett be. A fékező a kocsikat akarta összekapcsolni, s közben oly vigyázatlanul ment a sínre, hogy a két kocsik közé került, s a *vasútközébe beszakították a mellkasát.*

A szerencsétlen ember azonnal kiszervezték. A mozdonyvezető észrevette a szerencsétlenséget és megállította a vonatot. A fékező

akkor már meg volt halva. Élettelenül feküdt a sinek közt és száján vastag sugárban bugyogott a vér.

Az állomásfőnök a szerencsétlenségről nyomban értesítette *Cserey Zsigmond* dr. kerületi orvost, aki azonban már halva találta a vasuti munkást. Megjelent a pályaudvaron a vizsgálóbíró, a rendőrkapitány, akik a szerencsétlenségről jegyzőkönyvet vettek föl, s a halottat beszállították a városi közkórház halottas kamrájába.

A fékező tíz évvel ezelőtt lépett a vasut szolgálatába. Még nőtlen ember volt. Az állomásfőnök a szerencsétlenségről még az éjszaka folyamán értesítette a fékezőnek Kisteleken lakó szüleit.

A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenséget a fékező vigyázatlansága idézte elő.

— **Az angol király koronázása.** VII. *Edvárt* király koronázására nagyban készülődnek már Londonban. *Albert* herceg, *Viktória* királyné férjének koronáját — mint Londonból jelentik — e napokban, a többi királyi koronázási jelvényekkel együtt kivették a lepecsételt ládából, hogy VII. *Edvárd* koronázására földiszítsék. Azt tervezik, hogy az angol kincstár legbecesebb drágakövét, a *Kohinoort*, a világ egyik legnagyobb és legértékesebb gyémántját, a koronába illesztik. A koronázási ünnepségek igen fényesnek ígérkeznek. A király a legjobb egészségben van és teljesen jól érzi magát. A londoni lapok legalább nap-nap után ezt konstatálják.

— **A két legújabb petíció.** Október 17-én választották meg Kecskeméten, pótválasztás alkalmával, *Nagy Mihály* dr. szabadelvűt *Rapcsányi* László függetlenségi pártival szemben. Ezt a választást az esti lapok szerint ma petícióval támadták meg a kuriánál. A félhivatalos mai száma azt írja, hogy a kuriához a petíció mai napig még nem érkezett be. — A kir. kuria polgári iktatóhivatalához ma délelőtt tényleg két petíció is érkezett: Az egyiket a kecskeméti választás ellen adták be, a másik petíció pedig *Boksa* képviselője, *Darányi* Ferenc dr. ellen szól s *Friedmann* Bernát dr. ügyvéd adta be az odaváló választók néhányja nevében. Mindkét választás pótválasztás volt.

— **Még egy sikkasztás a fővárosban.** A budapesti bankgyesület részvénytársaság *Dorottya-utcai* hivatalából ma egy hivatalnok 16,000 koronás csekkel nyomtalanul eltűnt. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást.

— **Nem a király tarokkozott.** A fővárosi lapok nyomán a vidéki lapokat is bejárta az a hír, hogy a király a napokban egy erdész társasággal tarokkozott, a társaság egyik tagja a játék hevében a királyra célozva, egyszerre csak így felkiáltott:

— Ez hallatlan! Ennek a fickónak van még egy tarokkja. Az a fickó pedig nem volt más, mint a király.

Alighogy kiejtette ezeket a szavakat, nagy ijedtség vett rajta erőt és a király lábaihoz vetette magát, hogy bocsásson meg a sértésért, amelyet ugyszólván önkivületi állapotában követett el. A király azonban jóságosan így szólt hozzá:

— Nem haragszom, nem haragszom. Egy igazi tarokkjátékosnak ilyen szenvedélylyel kell játszania — s kényszerítette, hogy az illető tovább is játsszék vele.

Mint a *N. W. Z.* írja, ezt az esetet *Noska* Jenő írta meg a „*Breslauer Zeitung*” egyik tárcájában s az epizód nem királyunkkal hanem a német császárral és *Dietze-Barby* udvari tanácsossal történt meg.

— **A függetlenségi párt Kossuth Ferencnek.** Az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke, *Kossuth* Ferenc ma ülte meg születésének 60 éves évfordulóját. A képviselőt párhívei és tisztelői lelkes ovációkban részesítették, s ezek nevében *Thaly* Kálmán üdvözölte őt. Miután *Kossuth* Ferencnek hosszú életet és jó egészséget kívánt, közölte vele, hogy a párt *Kossuth* Lajos emlékének a megörökítésére bilikomot alapított és az erre vonatkozó alapítvány-levélet azonnal át is adta *Kossuth* Ferencnek. A bilikomot magyar stílusban el fogják készíteni és abból a párt minden évben *Kossuth* Lajos halála napján áldomást fog inni. A serleget egész haláláig *Kossuth* Ferenc fogja őrizni, ezután pedig a mindenkori pártelnök gondjaira fog bízni. Midőn *Thaly* Kálmán beszédét befejezte, *Kossuth* Ferenc meghatottan ráborult *Thalyra* és többször megcsókolta. Azután meghatott szavakban mondott köszönetet pártja tagjainak a lelkes ovációért.

— **Kolozsvár főkapitánya.** A csunya rendőri botrányokról legutóbb híressé vált *Kolozsvár* új főkapitányt kapott. Gróf *Béldy* Ákos dr. főispán a fővárosi államrendőrség tiszti karából választotta ki a főkapitányt, s előre is mondhatjuk, hogy igen szerencsésen. A választás az államrendőrség egyik rokonszenves és nagy jogi tudású főbb tisztviselőjére: *Kolozsváry* Gyula rendőrtanácsosra esett. A ki nevezési okmány ma érkezett meg *Kolozsvárról*. Az új főkapitány a napokban foglalja el az állását.

— **Új anyakönyvvezetők.** A belügyminisztérium igeiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök *Arad* vármegyében a dénai anyakönyvi kerületbe *Németh* Elek jegyzőt, az odavosiba pedig *Gerinczy* Károly állami tanítót anyakönyvvezetőkkel, továbbá a *magyarádiba* *Gozman* Antal jegyzői irnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és *Gozman* Antal kivételével, valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Kékkönyv a burok ellen.** Az angol hadügyminisztérium 400 oldalas kékkönyvet adott ki, a mely a katonaságnak és katonatiszteknek a koncentrációs táborokból szóló hivatalos jelentéseit foglalja magában. A jelentések a táborokban uralkodó nagy halandóságot a burok piszkos szokásainak, tudatlanságának, eldőlteinek, kuruzslóinak és az angol kórházak és orvosok iránt való bizalmatlanságának tulajdonítják.

— **Az első magyar mérnök doktor.** A budapesti *József-műegyetemen* ma *Zielinszky* Szilárd mérnök műegyetemi magántanár kitüntetéssel tette le a doktorátust. *Zielinszky* az első magyar „*doctor scientiarum technicarum*”. A vizsgálóbizottság tagjai *Kisfaludy*, *Lipthay*, *Kovács*, *Sebestyén*, *Kherndl* tanárok voltak. A vizsga után *Zielinszky* dr. „*Központi fővasut megvalósítása*” címmel doktori disszertációt olvasott föl. Tegnap *Grácban* avatták föl az első *osztrák* mérnök doktort, *Löscher* János városi mérnököt.

— **A telefonos hölgyek a bíróság előtt.** A nagyváradai posta- és távirda igazgatóság a napokban panasz feljelentést tett *Mertz* Nándor nagykörös-utcai fűszerkereskedő ellen. A panasz oka az volt, hogy *Mertz* a telefonkezelőnőket, mikor valamelyik számmal összekapcsolatni kívánta magát, számtalanszor *durván sértő kifejezésekkel* illette. A panaszt ma délelőtt tárgyalta a rendőrségen a kihágási kapitány. A tárgyalás során bebizonyult, hogy *Mertz* csakugyan használta a sértő kifejezéseket, ezért a kihágási kapitány 150 korona pénzbírságra ítélte. Az ítélet indokolása az, hogy *Mertz* a közhivatalokkal és ennek tagjaival szemben tanusított sértő fellépése miatt úgy a rendőrség, mint a járásbíró megbüntette már, s elle-

nére ennek, mind mostanig ismételtén hasonló fellépést tanusított a telefonkezelőnők és magával a posta és táviróhivatallal, mint erkölcsi testülettel szemben. Mert a telefonkezelőnőkkel szemben legnagyobb részt olyan kifejezéseket használt, amelyeket hölgyek nem mondhatnak el a bíróság előtt sem.

— **Esküvő.** *Kissolyosi* *Simó* Károly aradi gyakorló orvos *Buziáson* ma délben vezette oltár elé *Szűry* *Aspasia* kisasszonyt, *Szűry* Kálmán kir. tanácsos, közalapítv. urad. főtitk. leányát.

— **Új eljárás a fejfájás ellen.** *Vajmi* ritka ember legyen az, a ki csak hallomásból ismeri a fejfájást, az emberiség tetemesen nagyobb része tehát örömmel fogadja, hogy a tudomány új gyógyeljárást talált a fejfájás ellen, mely eljárásról az orvosok azt mondják, hogy souverain hatású. Az eljárás öt- vagy tizszázalékos cocain-oldat alkalmazása, a mennyiben ezzel az oldattal az orr nyákhártyáját kell ecsetelni, még pedig egyoldali fejfájásnál azon az oldalon, a melyen a fájás fészkel. — Az ecsetelésnél főleg a felső régiókat kell cocainnal bekenni, sőt erős fejfájás esetén jó, ha cocain-oldatba áztatott kis gyapot-lampont alkalmaz arra a helyre az ember.

— **Öngyilkos rendőrfogalmazó.** *Budapestről* telegrafálják: *Radó* rendőrfogalmazónak néhány hónappal ezelőtt kemény összetűzése volt *Pekéry* főkapitányhelyettesel. A fogalmazó ellen ebből az ügyből kifolyólag fegyelmi eljárást indítottak s ez időre *felüggesztették állásától*. *Radó*, valószínűleg a feletti elkeseredésében ma *öngyilkosságot* követett el és meghalt.

— **A szentesi jelöltek disputája.** Mai számunkban közöltük azt a nem épen hízogó hangu nyilatkozatot, a melylyel *Tasnády* Antal dr., volt szentesi Kossuth-párti képviselőjelölt győztes kollegáját megtisztelte. E nyilatkozattal még nem ért véget a dolog, mert *Molnár* Jenő ma a következőkben felel *Tasnádynak*:

Tasnády Antal dr. ur az „*Egyetértés*” nyíltteresen egy jellemezhetetlen hangu nyílt levelet intéz hozzám, melyben a „*Csongrád-megyei Ellenzék*” közleményeiért engem tesz felelőssé. Alinnék elébe a felelősségnek, ha a felelősségre vonás akár a törvény által megszabott, akár a tiszteességes emberek között szokásos formák között történnék meg. De a *Tasnády* ur nyílt levele sem az egyik, sem a másik kategóriába nem sorozható. Ilyen körülmények között a felelősségnek reámhárítását visszautasítom, az ellenem elkövetett lovagiatlan becsületsértéssel és kvalifikálhatatlan ragalmazással szemben pedig a törvény oltalmát veszem igénybe és *Tasnády* Antal dr. ur ellen a sajtópört megindítom. *Budapest*, 1901. november hó 15-én. *Molnár* Jenő dr., orsz. képviselő.

Hogy mi következik erre a nyilatkozatra, a permanens botrányok színhelyén, *Szentes* városában, arról majd beszámolnak az újabb nyilatkozatok, a melyek valószínűleg nem fognak elmaradni.

— **A hesszeni nagyhercegi pár nem válik.** A hesszeni nagyhercegi pár választását illetőleg *Münchenből* azt a távirati tudósítást küldik, hogy a válasra vonatkozó hírek minden alapot nélkülöznek. Ezzel szemben a bécsi lapok híreiket megerősítik.

— **Egy bur vezér kivégzése.** *Middleburgból* tegnap érkezett meg a posta *Londonba* s vele érkezett több olyan magánlevél is, amely *Lotter* bur vezérnek a kivégzését mondja el. Mint *Londonból* táviratozzák, e levelek szerint a halálos ítélet kihirdetése nagyon komor szertartással járt. *Maurice* őrnagy parancsára minden üzletet bezártak s az angol-hollandi lakosság parancsot kapott, hogy jelenjék meg a kivégzésnél. A foglyokat oly helyre vezették, melyet a helyőrség csapatai vettek körül. *Lotter* eleinte semmi félelmet sem tanusított, később azonban a fájdalomtól elájult. A várostól nyugatra eső halmon végezték ki; nagyon gyorsan ment az egész

exekució. Lottert kiszállították a rabkocsiból s rá két percre már agyon volt löve. Piet Wolfaardt ugyanazon helyen végezték ki, míg Schoemant, Lotter hadsegédét, Tarkastadban. — *Daily-News* Maurice őrnagynak azt a parancsát, hogy Middelburg lakóinak végig kellett nézni a kivégzést, *örült gonoszságnak* mondja.

— **Arad a katonáskodó mezeli munkásokért.** Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye törvényhatósága ma átiratot intézett *Arad város törvényhatóságához*, melyben azt kéri, hogy a harmadik szolgálati évüket töltő mezeli munkásoknak a nyár idejére való szabadságolása érdekében Arad támogassa a vármegyének az országgyűléshez intézendő feliratát.

— **Aki erővel kanász akar lenni.** Ma délután egy érdekes külsejű fiu jött panaszra az aradi rendőrséghez. A fiu 17 éves és pupos. Kicsi korában leesett az asztalról és kettétört a dereka. Aztán óras inasnak adta az atyja, *Oross István*, de a fiu 3 évi tanulás után megunt a mesterségét. Ma aztán eljött a rendőrségre és *Zubor Andor* iparügyi fogalmazó előtt kereken kijelentette, hogy ő többé nem lesz óras inas.

— **Hát mi akarsz lenni kis fiam?** kérdezte a fogalmazó.

— **En kanász akarok lenni** — felelte a kis vezna fiu.

— **Kanász?** Hiszen egy jókora báránka is felők, ha megharagszik rád.

— **Nem bánom én, de én kanász akarok lenni.** Most aztán fölhevítjük a juhász urak figyelmét erre a kis fiura, aki erővel kanász akar lenni.

— **Verekedés a bécsi egyetemen.** A bécsi egyetem ma ismét botrányos verekedéseknek volt színhelye. A német nemzeti diákok idézték elő a véres verekedést. Véresre verték a *Rudolfina* diák-egylet tagjait.

— **Üngyilkos expedíció vezet.** Madridból táviratozzák, hogy a spanyol kamara tegnapi ülésén a külügyminiszter bejelentette, hogy *Sover*, a Marokkóban elfogott spanyolok kiszabadítására küldött expedíció vezetője azon a hajón, amelyel vissza akart térni Spanyolországba, valószínűleg pillanatnyi elmezavában agyonlőtte magát. A kamara azután folytatta a költségvetés tárgyalását.

— **Örökség részvényekre.** A lengyel lapok érdekes örökségi esetről adnak hírt. *Limanovna* városból évekként Amerikába vándorolt *Horovitz Naftali*. Ott kikeresztelkedett s röviddel ezelőtt mint san-franciskói püspök halt meg, több millió dollár hátrahagyásával. Általános örököse *Leuchtag Juda* limanovni szegény zsidó volt. Leuchtagnak azonban semmi pénze sincs amivel az örökség kiadására az eljárást megindíthatná. Kétszáz koronás részvényeket bocsájított ezért ki, s rövidesen 20.000 koronát szedett össze, a mint az örökséget megkapja a részvényeket magas jutalékkal fogja visszaváltani.

— **Czolgosz a szinpadon.** Egy new-yorki távirat szerint *Czolgosz* egyik testvérével szerződést kötött egy színigazgató arra, hogy az elnökgyilkos viaszszobra mellett előadást tartson *Czolgosz* életéről. Az első előadás után a rendőrség betiltotta ezen szám további színre hozatalát.

— **Eltűnt hadmentesek.** Kétegyháza községből 19 hadmentességi díjköteles egyén ismeretlen helyre távozott. Az eltűnteket, kik a hadmentességi díjjal is hátralékban vannak, most a vármegye körözteti. Tehát már a hadmentesek is szöknek, bizonyára azt restellik, hogy nem váltak be katonának.

— **Santos Dumont 7.** Santos Dumont-t nem elégti ki az a siker, melyet a *Deutsch-dij* elnyerésével aratott. Még nagyobb diadalokra készül, át akarja léghajózni a Földközi-tengert „*Santos Dumont 7.*” léghajójával, melyet külön célra szerkeszt. A „*Santos Dumont 6.*” volt az a léghajó, melylyel őt sikertelen kísérlet után végre meg tudta kerülni az Eiffel-tornyot. Legujabb vállalkozásának a monakói herceg a

protektora, ki a monakói öbölben gázgyárt állíttat fel a léggömb táplálására s azonkívül egy yachtot bocsát a léghajós rendelkezésére, melynek gépe állandóan fűtve lesz. A ballon mozgására szánt két motor már készen van. Mindegyik 160 kilós s összesen 90 lóerőt képesek kifejtetni. A léggömb is nagyobbára készen van. Olyan alakú, mint a „*Santos Dumont 6.*”, csak hogy jóval nagyobb s a burkja is erősebb lesz. Santos Dumont azt reméli, hogy kísérleteit januárban meg fogja kezdeni, először a monakói öbölben, hogy itt kipróbálja a hajót. Ha ez sikerül, akkor Korzikába megy át, a mi 200 kilométer a Rivierától. S csak azután indul neki nagy feladatának, a Földközi tenger áthajózásának. És ha ez sikerül, akkor át fog menni az Atlanti-oczeánon, „mert ez az ő álmainak netovábbja.”

— **Összemarcangolta a tigris.** Ugy látszik, se hossza, se vége nem lesz már az esztergom-megyei elszabadult fenevadokról szóló híreknek. De nem is csoda. Hiába rendelt el a belügyminiszter hajtóvadászatot, a megyebeli Nimródok közül egyiknek sincs kedve szembeszállni a vérgengző állatokkal. Ugy tartják, hogy mégis csak kellemesebb nyulakal lövöldözni, ha már okvetlenül ki akarja elégtetni az ember vadászszenvédelmét. A fenevadak tehát háborítatlanul garázdálkodhatnak. Sőt már a szomszédos megyékbe is ellátogattak, s legujabban Bars megyében veszélyeztetik a közbiztonságot. Min onnan írják, a napokban *Csiffár* község határában, a *Patyi-erdőben* fekvő erdőszlak mellett egy tigris megtámadott egy cselédleányt és összemarcangolta. A segélykiáltásokra összefutó emberek csak több lövéssel voltak képesek elriasztani a fenevadat, a szegény leány pedig alighanem áldozata lesz a tigrisnek.

— **Trónkövetelő szállodás.** San-Remoban *Nakachidré* herceg orosz trónkövetelő szállodát nyitott és pansiot betegek részére. Az orvosi felügyeletet a pansióban a herceg neje gyakorolja, ki képesített orvosnő.

— **Bélyegbörze.** Mert már ilyen van. A magyar philatelia emelése céljából minden pénteken este 8 órakor bélyegbörzét rendez *Stanoj Miklós* kávéháza külön helyiségében. Ezen a börzén minden gyűjtő és kereskedő egymással bélyegeket cserélhet, vásárolhat és eladhat, s mindezt teljesen díjtalanul, amennyiben sem bér, sem tagsági-díj nem fizetendő. Ilyen mintára ezután hallani fogunk anzikskártya-börzéről, elhasznált cipőtalp-börzéről s így tovább.

— **Két rablógyilkosság.** *Versceord* távirják, hogy a szomszédos *Josicza* községben *Gergecs Szávát* és nejét az éjjel meggyilkolták, s azután kirabolták. A rablógyilkosság ugylátszik bosszu műve. — A másik rémes rablógyilkosság *Mármaroszigeten* *Csicserahegyén* történt *Libás László* postaküldönc 1800 koronával *Berencára* igyekezett. Utközben megtámadták pénzét elrabolva meggyilkolták. Holttestét egy bokor mellé rejtették. A gyilkosnak semmi nyoma.

— **Uj fénykép kirakat** A Fötéren most rendezte be *Honisch L. István* udvari fényképész fényképkiakatát. Az izlésesen berendezett kirakatnak, melyben *Honisch* fényképész sikerült fényképfelvételei láthatók, állandóan nagy néző közönsége van.

— **Magyar név.** *Engel Hugó* államvasuti tisztviselő aradi lakos. vezetőknévét belügyminiszteri engedéllyel *Erdős-re* változtatta.

— **A két legujabb városi és megyei telefon** száma 324. és 388. A 324-es szám alatt *Porter Vilmos Szabadság-téri* Nagy Aruházával lehet értekezni, míg a 388. szám *Porter Vilmos koronás Aruházával*, az *Andrássy-téren* köt össze. Ezen újítás kétségkívül nagy örömet fog kelteni a *Porter* nagyszámú vevőközönségében.

— **Jótekonyság.** *Haan Alajosné* urnó száz füveg paradicsomot, özv. *Nikodem Jánosné* urnó tíz koronát és *Rónay Ernő* nr (Kis-Zombor) tíz zsák burgonyát voltak szivesek a szegény tanulóknak adni. Midőn a nemes szívű emberbarátoknak háls köszönetet mondok, tisztelettel megkérem mindazokat, akik az árva és elhagyatott gyermek iránt jöndulattal vannak, legyenek szivesek élelmiszerek vagy pénz adományaik által a szenvedő gyermekek faj-

dalmát enyhíteni. A legszegényebb ajándékot is hálaival fogadjuk. Özv. *Hauser Karolyné* a szegénytan. segély. egyes. elnöke.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hoztuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadói hivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Budapest főváros elsőrangú szállodája az Angol királynő szálló** (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics Ede* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

— **x— Festészeti műterem** nyílt meg amateur-iskolával kapcsolatban, a Szabadság-tér 10 sz. *Schreyer-ház* első emeletén 16. ajtó, november 3 án *Millye Kálmán* akad, festő és *B. Ujváry Ernő* vezetése alatt. Festészeti megrendeléseket, nevezetesen arcképet, úgy természetit ülés, mint fénykép után a legjobban s jutányosabban készítenek, nemkülönb. megrendelhető minden más tárgy festmény, mint táj, esemény, szalon és egyházi kép. A közelgő ünnepekre sok rendelés történik, miért is kéretnek a t. rendelők rendelkezéseiket inkább előbb megtenni, hogy azok idejére elkészíthetők legyenek. *Tanítványok* a festészet minden ágából a legjobb kiképzést nyerhetik. Rendkívüli előny az, hogy a tanítvány a műtermet mindennap minden időben veheti igénybe. Hetenkint kétszer előadják a szemléletit látszattant, melynek tudása nélkül jól rajzolni lehetetlen. Fölvételnek oly ideiglenes tanítványok is, kik valamely ajándéktárgyat akarnak meglepetéssül készíteni. Dilettáns munkák készítésére esti tanfolyam 5—7 ig villanyvilágítás mellett. Hölgyek részére teljesen külön terem. *Tanítványok* fölvételnek minden nap.

— **x— Feltűnést keltő találmány** a fogtechnika terén. Müfog koronák és müfog áthidalások aranyban. Müfog inylemez nélkül. A müfog koronák aranyból (arany sapka) pótolják az oly fogakat, melyek már nem tömhetők, vagy letöredezték. A müfog koronák erősen vannak elhelyezve, mint a természetes fogak. A fog-áthidalás segítségével oly fog-sorok készíthetők, melyek a szájban tartósan ülnek a nélkül, hogy azokat ki kellene venni. Ezen áthidalás által a müfogaknak a természethez való hasonlósága csak emelkedik, megjegyzendő azonban, hogy egy a müfog koronák, mint fog-áthidalások és zománccfogak arannyal fűzve csakis akkor készíthetők, ha még néhány fog-gyökér, vagy természetes fog van a állkapocsban. — *Kautsug-fogakat* arannyal bevont inylemezek nélkül, esetleg inylemezekkel jótállás mellett a legjobban készíttetnek *Morgenstern Gyula* fogászati műtermében Aradon, *Salacz-utca 4. szám* alatt.

— **x— Legalkalmasabb karácsonyi ajándék.** Meghaltak iránti kegyeletos és örökös emlékül legalkalmasabb egy életnagyságu arckép. Ez egyszers-mint szobadisznak is alkalmas. Azonban nemcsak mint emlék meghaltakról, hanem bármely más alkalomra is célszerű az arckép ajándékozása, például név- és születésnapra, menyegzőre, ünnepélyekre stb. Ezen arcképeket és bármely fénykép elküldése után *Bodascher Siegfried* 1878. óta fenálló, többszörösen kitüntetett műterme Bécs, *II. Prater-Strasse 61.* készíti. A műterem kiváló képességéről legjobban tanuskodik az a sok a lapokban részben meg is jelent hízegő köszönő- és elismerőlevél. (Közelebbivel a mai hirdetés szolgál.)

— **x— Téli idény** a budapesti szent margitszigeten. 483. C. kénes hévize, iszap-, villamos-fény-, mesterséges szénsav-, mindennemű gyógy- s üdítő (Kneipp) fürdői kiváló sikerrel használatnak idegesség, szívbaj, csusz, köszvény, zsabák, máj-, gyomor-bántalmak, vesebaj, női-bántalmak stb. ellen. Uj fürdőház, svéd-gyógytorna-terem. Jó konyha, mérsékelt áron. Rendelő fürdő orvos: *Ötvös Jozsef* dr. Szt-margit-szigeti üdítő viz, kitünő egészség-ápoló ital. Prospektust küld a főhercegi szt.-margitszigeti gyógyfürdő felügyelősége.

— **x— Érdekes esküvő.** Egy dunamelléki város társadalmi életében előkelő szerepet játszott a *Sz. család*. Volt is miből a vagyonban usztak, az uri osztály színe-java járt-kelt házukba és egyetlen eladó leányukért nem egy előkelő család sarja versengett. A művelt lelketű leány azonban már régóta egy szerény jövedelmű megyei hivatalnoknak ígerte kezét és a duszgodag szülők lányuk hajlamának engedve, beleegyeztek a házasságba. Nem volt boldogabb jegyespar a világon, de nem is volt irigyletebb ember a városban, mint a vőlegény. A lakodalom napja már ki volt tűzve. Remény, sze-

relem és boldogság volt a fiatal jegyesek élete. De mint mindenhol, úgy itt is beigazolta a sors, hogy minesen róza tövis nélkül. Sz.-ék egy rokonuk lelketlensége folytán elvesztették teljes vagyonukat. Eppen az esküvő előtti napon jutott a hír nyilvánosságra. Az emberek összedugták fejüket. Találgatták, hogy meglesz-e az esküvő? A pletyka pedig a szélróza minden irányába elvitte a lehetetlenebbnél lehetlenebb híreket. Az esküvőre meghívott vendégek már csak kíváncsiságból is teljes számmal megjelentek. Csakódtak. Az esküvőt megtartották. Szomorú volt nagyon, mert ezentúl a fiatal férjnek csekély fizetéséből az öregeket is el kellett tartania. Annyi még jutott, hogy a lakzat megtarthatták. Számos üdvözlő sürgöny érkezett, melyek közül a következő visszazerezte a vagyont a kétségbeesett család tagjainak: „A mai huzason nálunk vásárolt sorsjegyükkel megnyerték a főnyereményt. Török A. és Tsa bankháza Budapest, A., Váci-körút 4.* Ilyen vigan végződött a kezdetben szomorú lakodalom.

Fölmentett anyagyilkos.

(Érdekes esküdszéki verdikt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

A legújabb esküdszéki verdikt Nagy-Kanizsán egy anyagyilkost mentett fel a szörnyű vád terhe alól. A tárgyalás lefolyásáról a következőket írja tudósítónk:

A nagykanizsai kir. törvényszék mint esküdtbírótság előtt egy érdekes bűnügy nyert a mai nappal befejezést. Az eset a következő: Szeptember hó 16-én esti nyolc és kilenc óra között özv. Baha Jánosné, az udvarra nyíló ablaka előtt egy zuhanást hallott, melyre megrettenve, kiszökött ágyából és az udvaron saját lányát özv. Kuzma Györgyné született Baha Julist találta halva; a hulla mellett pedig állott a meghaltak fia, a tizenhétéves Kuzma Ádám; a holttest közvetlen közelében pedig egy darab karvastagságú és egy méter hosszú ölfá feküdt.

Ez a tényállás.

A vizsgálat azonnal megindítván, a fiut vallatóra fogták és ez azt állította, hogy a midőn ő este hazajött, anyját az udvaron egy Kikó József nevezetű földművelő találta, dacára annak, hogy a fiu többször tiltotta -- saját kifejezése -- anyját, hogy a már hat év óta tartó szerelmi viszonyt, melyet Mikó Józseffel folytatott, hagyjon fel. A fiu efeletti elkésredésében -- ez a vallomása -- Mikó Józsefet a leirt darab fával meg akarta dobni és anyját találta, ki azonnal össze is esett, meghalt.

A törvényszéki boncolás alkalmával a hulla fején a balhomlokudor felett, a koponyacsonton egy hat milliméter átmérőjű folytonossági hiányt találtak, mely esaternaszerűen két centiméter hosszúságban az agyban végződött.

A törvényszéki orvosok véleménye szerint ez egy szeghez hasonló eszközzel üttetett és a legközelebbi feltézés szerint közvetlen közelből egy lécdarabban fekvő szeggel lett a halál okozva.

A kir. törvényszék Kuzma Ádámot halált okozó súlyos testi sértés miatt vád alá helyezte. A végtárgyalás a mai nap folyamán megtartván, Kuzma Ádám a vizsgálat folyamán tett vallomását fentartotta, a beidézett tanuk, jelesen pedig Mikó József eskü alatt kihallgatván, azon kijelentést tette, hogy folyó évi szeptember hó 16-én Kuzma Györgynével néhány perig az utcán beszélgetett s tagadja, hogy a vádlottat azon alkalommal látta is volna az udvaron.

A tárgyalás menetén kihallgatott tanuk az eset részleteit illetőleg felvilágosítással nem szolgálhattak, de a tanuk vallomásából megállapították, hogy a vádlott többször odanyilatkozott, hogyha anyja a viszonyt Mikóval félben nem hagyja, annak halál lesz a vége.

A törvényszéki orvosszakértők a korpusz deliktit képező ölfadarabot megvizsgálván, egyezően kijelentették, hogy ezzel halált okozó súlyos testi sértést, mint amilyen Kuzma Györgynén elkövetett, okozni nem lehet, mert hisz szegnek vagy ehez hasonló nyulványnak a fadarabon nyoma sem volt.

Ezzel a bizonyítási eljárás befejeztetvén, az ügyész megtartotta vádbeszédét, melyben a vádlottat emberölés büntetében kéri vétkesnek kimondani és annak szigorú megbüntetését kéri. Vádbeszédében a vádhatóság megállapítottak találja a vádlott részéről elkövetett szándékos emberölést, elfogadván az eskü alatt kihallgatott Mikó József vallomását, mely szerint ez a kérdéses időben Kuzma Györgyné udvarán nem volt és a vádlott azon beismeréséből, hogy ő Mikó Józsefet akarta megdobni, bizonyítottak találja a vádlottnak bűnösségét, további beszédében kiterjeszkedvén a törvényszéki orvosok véleményére és a vádlottnak azon beismerését, melyszerint ez a fentebb leirt fadarabbal követte el a büntetést, kizártanak tartja.

A védelem ezzel szemben erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértés esetét látja fenforogni; a vádlott azon vallomására támaszkodván, hogy ez az anyja kedvesét akarta megdobni és így orvos in objecto, tévedés a személyben avagy pedig aberratio ictus esete forog fenn. Az esküdtbírótság vádlottat nem bűnösnek jelentette ki és így a kir. törvényszék vádlott azonnali szabadlábra helyezését rendelte el.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 16.

Déltőzsde. A buzakínálat kielégítő a vételkedv mérsékelt. Kedvező irányzat mellett 30,000 métermázsa került forgalomba, közben 2½ fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak, kevés forgalommal. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilásra	8.66—8.67
Rozs 1902. áprilásra	7.36—7.37
Zab 1902. áprilásra	7.87—7.69
Tengeri 1902. májusra	5.61—5.62
Repce 1902. augusztusra	11.80—11.90

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilásra	8.66—8.69
Rozs 1902. áprilásra	7.37—7.38
Zab 1902. áprilásra	7.68—7.69
Tengeri 1902. májusra	5.62—5.63
Repce 1902. augusztusra	11.85—11.95

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	624.75
Magyar hitelrészvény	637.25
Leszámitóbank részvény	414.50
Rima-Murányi vasmű részvény	419.—
Oszták-magyar Államvasút részvény	622.25
Közút vasút	560.—
Városi villamos vasút részvény	277.50

Szeszűzlet.

— November 16. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 60, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szártott moslék: 12:80—13:— korona mmásánként

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 16. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 93—94 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 91—92 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 91—92 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon fe.üli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: November hó 13. napján volt készlet 37,436 darab, november hó 14. napján felhajtott 619 darab, november hó 14. napján elszállított 893 darab, november hó 15. napján maradt készletben 37,162 darab.

NAPIREND.

November 17. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Gergely. — Protestáns naptár: Gergely. — Görög-keleti naptár (november 4.): Joannic. — A nap két 6 óra 53 perckor, nyugszik 4 óra 4 perckor. — A hold két 11 óra 20 perckor, nyugszik 9 óra 28 perckor.

November 18. Hétfő. Róm. kath. naptár: Ottó, Jolán. — Protestáns naptár: Ottó, Jolán. — Görög-keleti naptár (november 5.): Galaktion. — A nap két 6 óra 53 perckor, nyugszik 4 óra 3 perckor. — A hold két délután, nyugszik 10 óra 35 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 755.6 milliméter, délután 2 órakor 756.2 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 12.7, délután 2 órakor C° + 19.0 — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor D. 5. délután 2 órakor D. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 5 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Nyugaton, északon elvélve csapadék, hűvösebb.

November 17. Törvényhatósági bizottsági-tagok választása.

Huzás már e héten.

Főnyeremény 1511

60,000 korona.

Válogasson az osztálysorsjáték

november 21. és 22-iki

huzására a következő

szerecseszámokból:

47772 25793

55818

36068 50758

92644

76836 47771

25798

50773 36070

100,000 sorsjegy

50,000 nyeremény.

Első osztályu sorsjegyek ára:

Egy $\frac{1}{1}$ 1. osztályu sorsjegy 12 kor. — fill.
Egy $\frac{1}{2}$ 1. osztályu sorsjegy 6 kor. — fill.
Egy $\frac{1}{4}$ 1. osztályu sorsjegy 3 kor. — fill.
Egy $\frac{1}{8}$ 1. osztályu sorsjegy 1 kor. 50 fill.

E szerecseszámok bármelyikét megvásárolhatja:

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üslötésben Arad.

Atzél Péter-utca 1. szám.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

Huzás már

november 21. és 22-én.

Főnyeremény

60,000 korona.

Szerecseszámok kaphatók!

Huzás már e héten.

Kerpel Izsó

50,000 kötetes kölcsön-könyvtárába

Aradon, Atzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

A következő újdonságok érkeztek:

Jókai: Egetvivő asszonyok, **Herczeg:** Pogányok. **Mikszáth:** Fekete kakas, A szelstyei asszonyok, **Pataky:** A parti rablók, Örvény. Az utolsó betyár. **Gorkij:** Csudra Makar, **Szabados:** Leányok, asszonyok. **Eötvös Károly:** Emlékezések, Magyar alakok, **Beniczky:** Miód-náron, Hanna, Az első nyom, **Ohnet:** A könnyü-vérűek, Stockton: Pomona utilevelei.

Németben: Viebig: Die Rosenkranz jungfer, Heiberg: Fast am ein Nichts, Meggede: Von zarter Hand, Tranfil Max: D. Welt hinter den Coulissen, Bernhard M: In treue fest, Forstenheim: Der Zauberring, K. Essenther: Der echte Ring, Kavangh: Johannes Dorrien, Wothe A.: Und doch, Suse, Warum, Ragna, Knut Hamsun: Die Stimme des Herzens, Edwards: Stefan Lawrence, Collins: Armadale, In meiner Jugend, Dewall: Der schöne Lehmann, Lesneur: Slavische Leidenschaft, Kaviar-Kalender 1887-1901., Balles-trom: Aus d. Rumpelkammer, Amors Missethaten, Stettenheim: Ein lustig Buch, Bülow: Im Hexenring, Marsch: Die Todtenhand, Wachenhusen: Gesch. e. Schönheit, Der Backfisch, Tinseau: Versiegelte Lippen, Steinau: Tausendschön, Spättgen: Plainair, des Amerikaners Wort.

Francziában: Zola, Masson, Gyp, Ohnet, stb.-től újdonságok.

Angolban: Twain, Ouida, Braddon, Broughton, Wells, Collins stb. legújabb művei.

Havi-kölcsöndíj: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legerdeke-sebb műveket.

A magyar, német, francia és pótjegyzékek megjelentek és ingyen kaphatók.

A legszebb diszmunkák, u. m.

Arany, Vörösmarty, Marlitt, Vas Ge-reben, Eötvös összes művei. **Szilágyi:** Történelmi életrajzok, az „olcsó könyvtár” ösz-szes számai és sok egyéb kaphatók egy óriási könyvtár vétele folytán **bámulatos olcsó árakon** ugyane czég Andrássy-tér 20. sz. alatti könyvkereskedésében.

Előnyös alkalmi vételek hangjegyekben; minden zenemű-újdonság kapható.

Naponta képes levelező-lap újdonságok. Telefon 385.

Jó tanács.

Miután a francia keresk. társaság **Dis-tillerie Benedictine Fécamp** a „Be-nedictine” szó használatára egyedül joga-sított, figyelmeztetem t. kartársaimat, hogy sem ezen jelzést, sem pedig ehhez hasonló — megfélemlítésre alkalmas — jelzést ne használ-janak. E sorok beküldője veszedelmes pernek nézett e miatt elébe.

Egy likörgyáros.

REGÉNY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

(Irtá: Theuriet André. (48)

(Folytatás.)

XIII

— Még sohasem volt aratási ünnepélyen Mangars ur?

— Nem kisasszony az én kis városomban, nagyon is elvárosiasodtak, elfejtették e régi jó szokásokat.

— Örülhet is neki... Itt a parasztok egy alkalmat sem mulasztanak el, hogy a birtokos költségén mulassanak s dorbézolhassanak. Minden aratás bevégezése ürügy számukra, hogy táncolhassanak... Van itt szénagyűjtési, aratási, szüreti, s mit tudom én miféle ünnepély.

— Mielőtt elég sanyaru, legalább a teljesített munka után csapnak egy jó napot.

— Ugyan hagyja, valamennyi olyan rest... Szereti a parasztokat?

— En? nagyon.

— Izlése majd elmúlik, ha közelebről látta őket, mondá megvetőleg Marcelle kisasszony, megforgatva napernyőjét szőke feje fölött. Kerek káiap volt a fején, a la Montpensier, fekete fátóval szegélyezve, mely fél arcát eltakarta, s nagy szürke szemei, melyeket a fejdísz titokzatos árnyéka még kihívóbbakká tett egy pillantást vetettek Etienne felé a csipkén keresztül. Egészen megpörköli magát a napon, folytatá hízog hánzon, adja karját, legalább használhatja a napernyőjét.

Etienne engedelmeskedett. Az Egronne mentében egy kis ösvényen haladtak, mely alig volt oly széles, hogy ketten haladhattak rajta. Husz lépéssel előttük ment Athénais asszony s' Martial Brossard, ezek előtt pedig jó darabbal a jegyző szalmakalapja látszott, ki őket a rétre vezette, hol az aratók tartották ünnepüket az utolsó kéve eltakarítása után. A legelőket csak egy kis patak választja el a buzaföldektől s a halom szelid lejtőjén a letarolt földeken aratók látszottak a taligák körül forgolódni, hol a kévék hármásával összekötve fel voltak halmozva. Az ég tiszta kék volt; a lenyugvó nap ferde sugarait az egész völgyet megvilágították; a tarló ropogni látszott a sugarak tüzeiben a levegő játszott, mint arekkenő hőségben szokott, s a zöld szőcsék cirpelték. E vakító fényben a meztelen karu, nyaku s mellü parasztok a kévéket villájuk hegyére szurták s a taligákon ülő asszonyoknak nyujtották. Ezek, kiken nem volt egyéó ruha, mint egy gyapot felöltő, s a nyaknál összekötött ing zsineggel, fehér foltok gyanánt ütöttek el az égnek kék s a kévék vöröses arany színétől. Az utnál a körtefa árnyában az aratóbált vezető zenészek hangolták hegedűjüket; időről időre egy éles hang hatolt keresztül az ágakon s elveszett az átmelegedett légben. A réten egy nyárfa ernyője alatt egy asztalt terítettek a vacsorára, a mit Duvigneau mester adott aratóinak, a nap fényében a két nővér világos ruhája, rózsaszínü ernyője élesen kivált a fű zöldjéből.

Hat óra felé a hegedű egy nyikorgó dalra kezdett, mire a megrakott taligák, ökrök által vontatva megindultak.

— No végre, itt van az utolsó taligával! kiáltott Duvigneau mester, homlokát selyemkendőjével megtörölve, mintha maga is részt vett volna a gyűjtés munkájában.

A két taliga lassan ment az Egronne mellett a malom hidjáig, azután kikerült a rétre, épen akkor, mikor a nyugvó nap a nyárfák hosszú árnyékát vetette a mezőre. A második

köcsi elején volt az ünnepi kéve fölszalagozva, fölvirágozva s egy buzakalász-keresztrel ellátva. Az ökrök közelében, a vezető mellett a hegedűsök nyikorgatták szerszámukat, s hátul az aratók mentek hosszú sorban, elől az öregebb majorosok, utánuk az aratók sarlóval iszákjukban, s mellényükkel vállukon, ezek után a gyűjtők s a kévékötők hármásával, kiváncsi szemmel méregetvén Athénais s Marcelle ruháját; végre az apróság gyerekek, lányok, kamaszok meztelen, lábszárakkal, kócos hajjal, sovár pillantást vetve a hideg sülttel s pogácsával megrakott asztalok felé.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— November 16. —

Központi szálloda. Boksán Szevér szolgabíró Ternova. — Vogel Arpad irodavezető Budapest. — Dr. Rosenberger Mór egyetemi tanárségé Kolozsvár. — Bernath Albert főügyész Kolozsvár. — Vámos Lipót kereskedő Budapest. — Dr. Gyarmathy Ernő közjegyző Borosjenő. — Rosenveig Benő kereskedő Bécs. — Jung D. bányagazgató Barra. Schviogl Gyula tanár Borosjenő. — Ferney Ferenc hivatalnok Pécska. — Lukács Sándor gőzmalomtulajdonos Szt.-Miklós. — Dr. Kiss Döme ügyvéd Nagyvárad. — Mebus Gusztáv kereskedő Bécs. — Zsivora Pál birtokos Szeged. — Kelemen Gabor ügyvéd Budapest. — Rottman S. utazó Bécs.

Vass szálloda. Sikora Tódor utazó Bécs. — Prehofer Gabor gondnok Budapest. — Wahnter János kereskedő Budapest. — Luger Kamila titkár Budapest. — Bornemissza Nina varróó Acсуca. — Vas Antal birtokos Abrudbánya. — Schloss Béla utazó Bécs. — Lámi Albert utazó Budapest. — Feich Ferenc utazó Bécs. — Steiger Geza magánzó Szeged. — Deutsch Mór utazó Budapest. — Stern I. utazó Trieszt. — Klein Mór utazó Bécs. — Beck I. utazó Bécs. — Fuchs I. utazó Bécs. — Szántó Lajos utazó Budapest. — Schlésinger Albert utazó Kassa. — Stern Miksa utazó Trieszt.

Városi színház.

Vasárnap, 1901. évi november hó 17-én:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3¼ órakor, fél árkakkal:

Egy katona története.

Népdráma 5 felvonásban. Irták: D'Ennery és Cormon. Fordította: Csépreghy Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Reno János . . . Arkossy V.	Valentine . . . Garai Ilona.
Madeline . . . Angyal Ilka.	Adrien . . . Menszáros M.
Adrien . . . Kley Margit.	Raoul lovag . . . Nemes S.
Tábornok . . . Bács Károly	Lázár . . . László Gy.
Hercegnő . . . Kalocsa R.	Samboran . . . Mezei Péter.
Apátnő . . . Bácsné.	Julia, komorna Billik Emma.

Kezdete 8 és fél órakor.

Bérlet 48. sz.

Páros.

Este 7 órakor, rendes árakkal:

A postásfiú.

Operette 5 képbén. Szövegét irták: James T. Tanner és Alfred Murray. Fordítottak: Saigó Ernő és Mérei (Merkl) Adolf. Zenéjét szerették: Ivan Caryll és Lionel Monckton.

SZEMÉLYEK:

Hooker pasa . . . Fenyéri Mór.	Punchestown . . . Kalocsa R.
Cosmos bey . . . Giréth K.	Bang Tommy . . . Rubos A.
Clive Radnor . . . Nemes S.	Naylor . . . Arkossy V.
Pott kapitány . . . Polgar S.	Mistress Bang . . . Felhő Rózsi.
De Fleury gróf . . . Palágyi L.	Daisy Dapple . . . Arkossy né.
Stockfish . . . Réti István.	Gascoigne . . . Boda Ferenc.
Tudor Pyke . . . László Gy.	Róza . . . Komlósy I.
Nóra . . . . . Haidt Margit.	Dragoman . . . Bánáthy E.

Kezdete 7 órakor.

Gaál Lipót

1860-éves

ARADON, Andrássy-tér 17. sz.

Alapított 1860-ban.

Pontos kiszolgálás. Jutányos árak.

Javítások és vidéki megrendelések a legpon-tosabban jutányos árakon eszközölteknk.

Szemüvegek, orrosíptetők, lorgnettek, finom aczél, nickel tekenősbéka-csont, doublé és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst és 14 karátos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag csiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Zeiss és Goerz-féle prizmaszínházi és tábori látéső-vek 4 egész 12-szeres nagyítással.

Dus raktár minden szakmához tartozó árukból, u. m.: színházi és tábori lát-éső-vek, nagyító-üvegek (mikroszkop), hő-mérők és légnyommérők (Aneroid barometer), lázmérők orvosok számára, hitelesített szesz- és pálinkamérők, bor-, sör-, ecet-, tej-, vaj-, benzín-, lág- és fagyalt-mérők.

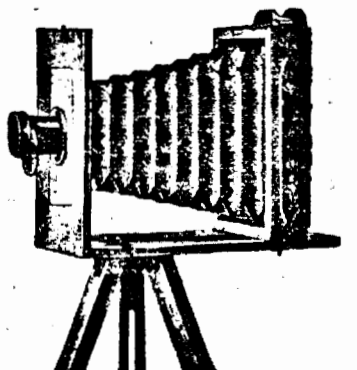
Stereoskopek, pantoskopekból Nagy választék stereoskop képekből. Az orvos által előírt szemüvegek és orrosíptetők pontos méret után készülnek.

Allandó nagy raktár

fényképezési apparátusokból

a continens legelső és legnagyobb gyárai-ból a legjutányosabb eredeti gyári árak mellett. Goerz, Zeiss és Voigtlander-féle gyűjtő- és világító-lencsékét bármilyen átmérővel és gyűjtő távolsággal szintén eredeti gyári árak mellett szállítok.

Összes fényképezési kellékekből allandó nagy raktár. 742

NYILTTÉR.*

Egy eddigelé kevésbé ismert, de nagyhatású gyógyszer sikerét bizonyítja a következő

Nyilatkozat.

Alulírott hálás köszönetemet fejezem ki **Wilhelm Ferenc** neunkirchoni gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak az antiartritikus és antirheumatikus vértisztító theáért, a mely alig nyolc napi használat után teljesen megszüntette irtózatoss rheumatikus fájdalmaimat. Kinzó betegségem ellen, a mely három hónapig gyötört álmatlansággal és fájdalmakkal, minden gyógyszerrel sikertelenül használtam s már lemondtam minden reményről, mikor a **Wilhelm thea** rövid idő alatt meggyógyított s az ágyat elhagyva, teljes egészségben ismét hozzáláthattam dolgaimhoz. — Szívvel ajánlom a rheumában szenvedőknek, hogy saját érdekében hozzassák meg a **Wilhelm-féle antiartritikus és antirheumatikus vértisztító theát**. Czim: **Wilhelm Ferenc** gyógyszerész **Neunkirchen bei Wien**.

Aeschneckenback (Svájc) 1900 február 10-én.

Huber Borbála.

Telefon-szám: 386.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a mai napon érkezett

valódi

porosz szalon-fűtő kőszent

díonagyságban, díjmentesen házhoz szállítva

100 kgrmonként 4 koronával

számítva árusítom el.

Becsés pártfogást kérve, vagyok

kiváló tisztelet-el:

Czigelbrier Győző.

Világhírű

oroszkaraván tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvérek,

MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Legfinomabb fajok,

eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN

osakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.

Divat- és kelengye-árúház.
Deutsch Testvérek,

ARAD.

Külön

nagyobbított

Szőnyegosztály:

Smyrna-szőnyeg.

Argaman-szőnyeg.

Axminster-szőnyeg.

Velvet-szőnyeg.

Tapestry-szőnyeg.

Kidderminster-szőnyeg.

Hollandi-szőnyeg.

Juta-szőnyeg.

Ágy- és fali-szőnyeg.

Peluche-függöny.

Szövet-függöny.

Csipke-függöny.

Ágy- és asztalterítők.

Flanell- és utazó takarók.

Lópokróc.

Legnagyobb választék.

Divat- és kelengye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Raktárak: **Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Delta.**

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

os. és kir. udv. szállító

legújabb szerkezetű, szabdalmasított villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

cégnél

Aradon, Andrassy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő, tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szakmába vágó használati- és dísz-tárgyakból.

Legújabb!!

„Kayser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpacca-árak.

Telefon-szám: 219.

437

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

bútorraktáramat

Andrassytér 21. sz. alól

Andrassytér 17. sz. alá

saját házamnak e célra átalakított nagy helyiségébe helyeztem át.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, egyuttal kérem új butortermeimnek szives megtekintésére.

Arad, 1901. november 13.

Kiváló tisztelettel:

Reinhart Fülöp.

1573

Morgenstern Gyula

fogászati-műtermét

Salacz Gyula-utca 4-ik szám alá

helyezte át.

1429

A legjobb és legolcsóbbabb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő láz-
vegyüléket ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legújabb üdítő
SIVANYÓ-KÖR

Értesítjük a szomszéd, hűsít és felhűsít egyaránt. A legjobb
szőlő- és gyümölcs-italok kivételével.

419

Szálloda-átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a régi és legjobb hírnévnek örvendő,

a NÁDORHOZ címzett

szállodát és éttermet átvettem és azt kényelmesen és izléseken berendezve a nagyérdemű közönség szives rendelkezésére bocsátom. Számos éven át a Fehér Kereszt szállodában nyert bő tapasztalataimat saját üzletemben fel fogom használni arra, hogy nagybecsű vendégeimet minden tekintetben kielégítek.

Vendégszobáim tiszták és olcsók.

Éttermemben a legjobb ételek és tisztán kezelt italok lesznek a t. vendégeimnek kiszolgálva.

Abonnenseket úgy a házban, mint a házon kívül jutányosan elfogadok.

A kiszolgálás a legnagyobb előzékenységgel és lelkiismeretességgel lesz teljesítve.

A nagyérdemű birtokos urak részére, kik fogaton jönnek a városba, lovaik részére istálló és szin áll rendelkezésre.

Szállodámat és éttermemet a nagyérdemű közönség szives jóindulatába és pártfogásába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

Grüner Gyula,

a Nádor-szálloda bérleje.

1429

Városi és megyei
telefon 150.

Ifj. Czeiler István

Városi és megyei
telefon 150. sz.

fa-árúk gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrészek árú:

Deszkák, padlók és gerendák
tölgy, bükk, dió stb. kemény-
fa nemekből 5 mm. vastagságtól
feljebb.

**Méret szerinti megren-
deléseket is elfogadok.**

Mindennemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat
és **parkett** gyors és nagybani
gyártása.

Különlegesség saját gyárt-
mányu **gördülő ablak faredő-
nyökben** (rolók).

**Portallé és modern bolt-
berendezések gyára** stb.

III. Gépeken való feldolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s
deszka vágások; valamint **kanya-
ritások** (schweifolás, decoupirozás)
gyalulás (egyengetés és vastagság-
ból) **hornyolás** (keelés) **furás,**
vésés és csapolás olcsó árban
darab vagy munka-óra szerint szá-
mitva. 1173

Cserépszárító keretek raktáron.

Télikabátok.

Az előrehaladott idény folytán a nagy válasz-
tékban készletben lévő őszi és téli

férfi-, fiu- és gyermekruhák

leszállított áron alól lesznek kiárusítva

KASSOWITZ FULÖP ruha-üzletében

Andrássy-tér 9. sz.

1476

Utazóbundák.

A magy. kir. szab. osztálysorsjá-
ték nyeremény tervezete.

Minden második sorsjegy nyer.

A legnagyobb nyeremény leg-
szerencsésebb esetben

1,000.000

korona.

1 jut.	=	600000
1 nyer.	=	400000
1	=	200000
2	=	200000
1	=	90000
1	=	80000
1	=	70000
2	=	60000
1	=	40000
5	=	30000
1	=	25000
7	=	20000
3	=	15000
31	=	10000
67	=	5000
3	=	3000
432	=	2000
763	=	1000
1238	=	500
90	=	300
31700	=	200
3900	=	170
4900	=	130
50	=	100
3900	=	80
2900	=	40

50000 nyer. 1 jut. k. 13,160,000

Készpénzben fizetetik.

Értesítés.

A most befejezett VI. osztálynál **harmadszor** esett a

400.000 koronás

(28916. szám)

főnyeremény a szerencse által mindig kedvezett főgyűjtődémbe. Rövid
időn belül

10 milliót

fizettem ki t. vevőimnek.

A 9-ik magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjátékhoz, melynek I-ső osz-
tályu huzása már

1901. november hó 21 és 22-én van

ajánlok eredeti sorsjegyeket

egy egészét egy felet egy negyed egy nyolczadot

12

6

3

1.50

koronáért

az összeg előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

GAEDICKE A.

BUDAPEST

1481

IV., Kossuth-Lajos-utca 11. szám.

Gaedicke-nél

nyertek:

600000	koronát	62551.	számra
400000	"	33464.	"
400000	"	11119.	"
400000	"	28916.	"
100000	"	49878.	"
100000	"	87991.	"
70000	"	60912.	"
60000	"	78863.	"
60000	"	82528.	"
60000	"	97263.	"
30000	"	6920.	"
30000	"	38691.	"
30000	"	90964.	"
25000	"	23481.	"
25000	"	30049.	"
20000	"	28950.	"
20000	"	33402.	"
20000	"	35862.	"
20000	"	60781.	"
20000	"	78848.	"
20000	"	88874.	"
15000	"	57734.	"
15000	"	77950.	"
15000	"	82506.	"

24	á	10000 k.	=	240000 k.
44	"	5000	"	= 220000 "
252	"	2000	"	= 504000 "
544	"	1000	"	= 544000 "
756	"	500	"	= 368000 "

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

GLESSINGER JÓZSEF

árúháza „a 2 rózsához“

FORRAY-UTCZA, (Guttman-ház.)➔ **Legolcsóbb bevásárlási forrás.** ➔**Szemelvények:**

Jó mosható Barkettek	16 krtól)	
Jó mosható Tennis-flanelek	18 "	feljebb
Jó mosható Hermelin-flanel	25 "	
Jó mosható szövött divat-barkett	24 "	
Jó mosható női szövetek	22 "	
6 személyre damaszt garnitúra	frt 2.70	
6 személyre kávé garnitúra	" 1.35	feljebb
3 darabból álló ágygarnitúra	" 2.80	
1 vég vászon 30 ról	" 3.50	
1 vég kanavász	" 3.25	

Továbbá:

Óriási nagy választék kurrens árukban u. m.: vászon, chiffon, kanavász és zephyrek. Továbbá jó mosó kretonok, festők, szövetek, szövött áruk. Asztalneműek, ágygarnitúrák és szőnyegek. Mindenféle fej- és zsebkendők és stb. e szakmába vágó cikkek a legolcsóbb árban. 1474

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Hatása meglepő és már rövid idő alatt mutatkozik. A

Serail-arczkenőcs

fehéríti az arcot, a bőrt gyengéddé, bársonyapintatuvá teszi. Egyszóval a

Legjobb

készítmény, mely a bőr ápolására készül. Minden tisztálanságot eltávolít az arczról és mint

arcz-szépítő szer

páratlanul áll. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér. Egy kis tégely ára 70 fillér. Hozzávaló szappan

a**Serail-szappan** és az **Epszappan**, melyek a kenőcs hatását emelik. — Az egész**világon**

el van terjedve és számos köszönő irat tanuskodik az általa elért hatásról.

Kapható:**ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

**Férfiak
ingyen kapnak**

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érte bárholonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1341

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Színház-épület.

„A f e c s k é h e z“.

Városl és megyei
telefon szám 10.

Színházi kendők, övek, csattok,
kötények, harisnyák, blousok, juponok, keztyük,
legujabb ruha-kellékek
és diszek
meglepő választékban.

Nagy raktár

mindenféle női és férfi

divatárunkban

selymek, szövetek, vásznak, fehérneműek, ágyterítők, függönyök és szőnyegekben.

Legolcsóbb
bevásárlási forrás.

➔ Minták legnagyobb készséggel küldetnek. ➔

Fizetési zavarokba

jutott kereskedőknek, gyárosoknak és iparosoknak (akár már csődben levők, avagy fizetésképtelenek) bárhol laknak, a legnagyobb csendben, coulansan és gyorsan rendeztetnek; egy régi, előkelő és többszörösen kitüntetett cég által. Pörök, kellemtelen foglalások azonnal elintéztetnek és a kiegyezésekhez szükséges tőkét is megszerzik. — Nema névtelen levelek „Streng solide Nr. 1005“ jel alatt Zitter hirdetés irójába (Wien, VII/2. Mariahilferstrasse 62.) küldendők. 1424

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fácán-utca 7. szám. 1146

Vanszerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni hogy

kocsigyártó üzletemet

gőzüzemre

berendeztem s azt

az Erzsébet-körutról

Uj-terem utca 11. szám alá

helyeztem át.

Teljes tisztelettel

Schamberger László

kocsigyáros.

1002

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljemen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyas özv., Rozvány György, Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban és Vojtek és Weisz drognériákban.

Győrökön: Masznyik Dániel gyógyszerárakban.

Magy.-Pécskán: Mika József gyógyszerárakban.

Ó-Pécskán: Rokezin János gyógyszerárakban.

Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.

Szilkezőn: Fűredy Ede gyógyszerárakban.

1258

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatásu gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknek

az

Kellemes ízű! **Umbertó** Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngékedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umbertó china-vasbora betegeimnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápoly Nándor.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

FAIX JAQUES

zongoraterem és zongora készítői műhelye

ARADON, Batthyányi-utca 35. sz. (saját házában.)

Vagyok bátor a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, hogy számos éven át Bécsben működve, ott a zongorakészítés terén nyert tapasztalataim révén, ugyszintén jól szervezett **műhelyem** által azon helyzetben vagyok, hogy mindennemű

javitásokat

teljes jótállás mellett, lelkiismeretesen, szakszerű kivitelben, ugyszintén

hangolásokat

pontosan eszközölök.

1465

Elsőrendű bécsi cégektől, ugy saját készítményű zongorákat folyton raktáron készletben tartok.

Fióküzletünk beszüntetése miatt
az **Andrássy-ut 15. sz. Herman-palotában**
nagy választékban készletben levő

férfi-, női- és gyermek

czipők, kalapok és keztyük,

valamint férfi- és fiu sapkák és különféle uri divatárú
czikkeinket

csakis november hó végéig

feltűnő olcsó árak mellett árusítjuk el.

A mely kedvező bevásárlási alkalomra a t. közön-
ség figyelmét felhívjuk

1574

Buchsbaum és Társa.

A legszebb női kabátok

és

legujabb gallérok

legolcsóbban

egyedül csakis

Wormser Antal

női divat, kézmű és confekció áru üzletében

kapható

ARADON,

Lázár Vilmos és Deák Ferencz-utca sarkán

(a Földes-palotában.)

1531

melyből a chicagói világiállításon több mint 2 1/2 millió adatott el, most nálam

A CSODA MIKROSKOP

csak **K. 2.40**

csékely árért (K. 2.40 előleges beklüdesé után bérmentve. 40 fillérrel több utánvét mellett) kapható. E csoda mikroszkop előnye, hogy minden tárgyat körülbelül 1000-szer nagyobbítva lehet látni, tehát porszemek és a szem által ki nem vehető állatok oly nagyoknak látszanak, mint az **aranybogarak**. Nélkülözhetetlen füvészet és zoologia tanításánál és egy rég kívánt háztartási szerkezet, mely által minden tápanyag megvizsgálható megállapítható, hogy hamis, valamint a husnál a borsóka létezése. A vízben élő **bacillások**, melyek tiszta szemmel ki nem vehetők, vigan uszkálni látjuk. Azonkívül rövidlátóknak mint loupe a legkisebb betűk olvasására is alkalmas. — **Jobb mikroszkop** 2500-szoros nagyobbitással beleértve több oly esettel és object üveggel csinos szekrényében csak **K. 5** — Használati utasítás mellékeltek. — Igen finom **távcsövek**, igen nagy távolságra használhatók, achromatikai üvegekkel, 3 kihuzattal, sárgarézből, elegáns dobozban csak **K. 5**. — Szétküldés: 1335

A. FEITH, Wien, V2 Matzleinsdorferstrasse 76.

Az 1895. évi csirói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, czúz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúz-fájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

SZEGFÜ CRÉME szeplő, májolt, mitesser s az arcz és kézbor mindennemű tisztáltsági ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

SZEGFÜ POWDER a tein-ek üdeségét s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszín s crème színben. Egy doboz 1 korona.

SZEGFÜ FOGPOR a fogak s fog-husépségben tartására. A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

SZEGFÜ SZAPPAN a legfinomabb toilett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

HAJ-ELIXIR a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajki-kopás biztos megátlására szolgál. Egy üveg 3 korona.

TOKAJI CHINA-VASBOR legkifünőbb minőségű tokaji aszu ürmösből készítve. Kitűnő s biztos hatású szer vérszegénység, sápkór s idegesség ellen. Gyermeknek kellemes ízénél fogva igen szívesen veszik be. Fel literes üveg 5 korona, 1 liter 9 korona.

TOURISTA OLAJ az egyedüli biztos szer tyukszezen szemölcs és bőrvastagodás gyökerecs kigyógyítására. — Egy üveg ára 70 fillér.

GYOMORBOR legkifünőbb minőségű tokaji aszu ürmösből készítve. Biztos hatású a már legregibb gyomorbagok gyógyítására. Et-vágytalanság, székrekedés, görcsök s gyomorsütés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

1529

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beklüdesé után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátoralfajhely.

Főraktárak Budapestben Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerár”-ban, Váci-körút 17.

Helybeli raktárak: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József és Vojtek Kálmán.

Arad legrégibb javító műhelye.

HAMMER VILMOS

villany-műszerész,

kerékpár és varrógép raktára

Arad, Szabadság-tér 7.

Singer varrógépek 32 frt, 5 évi jótállás mellett

Szolgálatos bevasárlási forrás!

Kedvező fizetési feltételek!

Zománczolás (Email) minden színre, jutányos árban.

Városi és megyei telefon sz. 96.

Városi és megyei telefon sz. 96.

Kázi és szállodai csengők és telefon szerelés.

Új szabadalmazott himző készülék,

minden varrógépre két percz alatt alkalmazható mindenki által.

Nagy szakszerű javító műhely.

Ő osász. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

Polgári jótékony célokra szánt
XXXIV-ik cs. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénz-sorsjáték 16.404 nyereményt tartalmaz készpénzben 442.900 korona összegben.

A főnyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezkesedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1901. évi december 12-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a., továbbá lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvételére részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

cs. kir. lottójövedéki igazgatóság
államsorsjátéki osztálya.

1352

710—1901. szám.

Árverési hirdetés.

A családi állami szőlőtelep gazdaságának feles buza-, árpa-, zab-, tengeri-, répa és tengeriszár készlete eladására árverést nyitok.

Az árverés f. hó 18-án délelőtt 9 órától magán a családi telepen tartatik meg.

Az árverés tárgyát 270 mm. buza-, 200 mm. árpa-, 300 mm. zab-, 140 mm. tengeri-, 1800 mm. takarmányrépa és 16000 kéve tengeriszár képezik s azok vételére 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatók.

Ajánlatok nagyobb részletvételekre is tehetőek s közelebbi felvilágosítások a központi irodában vagy magán a telepen szerezhetők.

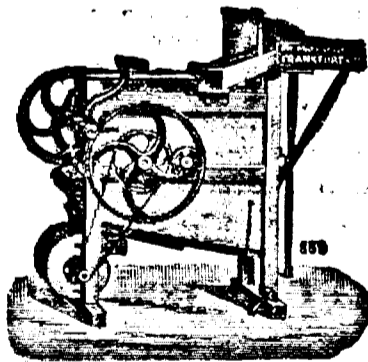
Arad 1901. november 8.

Kosinsky
igazgató.

1353

Kukoricza morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabona-rosták,
Konkolyozók (trieurök)
kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók
fekvőn vagy kocsira szerelve,

Szecskaavágók,
szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csap-
ágyakkal. Igen könnyű járással, körülbelül
40 százalék erőmegtakarítás mellett.
Répa- és burgonyavágók, Daráló,
Takarmány-füllesztők.

Szállítható takarékfőző-üstök takarmány stb. részére

zománczott vagy zománc nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetű vagy szállítható, marha-takarmány és burgonya főzésére és füllesztésére, számos mező- és házigazdasági célokra etc. továbbá

Cséplőgépek, járgányok, aczélekék, hengerek, boronák.

„AGRICOLA” sorvetőgépek (tolókerék szerkezettel) minden-
nemű vetemény számára, váltókerekek nélkül,
dombon avagy síkon alkalmazható.

Önműködő szabadalmazott

permetező készülékek, a torma és szegács kiirtására, és a gyümölcs-
fát megkárosító rovarok pusztítására, és a peronospora kiirtására

legújabb szerkesztésben készítenek és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntődéek és vasbárművek

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Alapítástól 1872. 350 munkás.

Kitüntetés több mint 450 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb
kiállításokon. — Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. — Kép-
viselők és viszont elárassítók kerestetnek. 1298

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon
első díjakkal kitüntetett szépitőzer a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a
szépit, májfoltot, bíbircsot, bőrvörö-
séget és mindenemé arztisztátalan-
ságot.

Használata által kisimítja az arczon a rán-
czokat s ifju arczszint, a bőrnek fehérséget,
gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz és így
a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen
hatásu.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsira-
dek és ennek következtében nappal is
használható

Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül
kellemes illatu

Ibolya-crème szappan 4 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienikus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget,
fehérülést és rózsaszínűben tündökli varázos színt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen
ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és krém színben. Készítményem a párisi és londoni
hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok há-
laíratokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyászati és gyógyszerészeti laboratóriumában.

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ
uránál.

A nmáltóságú belügyminiszterium 81945/1901. sz. rendeletével
engedélyezett

Sanatórium és Hidegvizgyógyintézet

egész Délmagyarországon az egyedül jogosított gyógyintézet,
mely télen-nyáron nyitva van, állandó orvosi felügyelet alatt
áll, bejáró s belakó betegek gyógyítását elfogadja. A betegek
bármely orvos tanácsát vehetik igénybe.

Gyógyeszközök:

Villamfényfürdők: rheuma, köszvény, elhízottság, ideg-
zsabák (neuralgia), vesebajok, vérbe-
tegségek, fémmérgezések gyógyítására. E fürdők szív-
baj mellett is használhatók. 15 fürdő 15 frt.

Hidegvizgyógyfürdők: egészségesek edzésére, felüdi-
tására, idegbetegek, vérszegé-
nyek, tüdőbetegek, ideges gyomor s bélbántalmak, álmatlan-
lanság, fejfájások gyógyítására. 15 fürdő 6 frt. Havihéret 10 frt.

Szénsavas fürdők: Szívbillentyű bajok, nőbajok, ideg-
gyengeség gyógyítására. 15 fürdő 18 frt.

Moor fürdők: nőbajok, rheuma, idegzsabák, izület merev-
ségek gyógyítására. 15 fürdő 16 frt.

Villany viz-fürdők: idegesség, idegfájdalmak, ideggyen-
geség gyógyítására. 15 fürdő 15 frt.

Inhalatiók (Belégzések) soole vagy fenyő kivonattal.
Reichenhall, Gleichenberg
mintára; tüdő s gégehurutok ellen. 15 jegy 9 frt.

Svédgyógytorna: Hátgörbülések, izületmerevségek gyó-
gyítására; sápadt gyöngye gyermekek
edzésére. Havonta 15 frttől feljebb az eset súlyossága szerint.

Massage: izületbajok, vérszegénység, elhízottság, általános
gyöngeség gyógyítására. 15 massage 6 frt.

Villanyos massage: idegesség, idegfájdalmak, gyenge
jegy 12 frt.

Villanyozás galvan és faradicus árammal. — Benn-
lakó betegek bár-
melyik orvos tanácsát vehetik igénybe. — Szoba (világítás,
fűtés, kiszolgálás) s ellátás 85 frt havonta.

Vezető orvos:

Dr. HECHT, ARAD, Zrinyi-utcza 3. sz.

Telefon 270.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére a fenn- tartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy- szertelen és zsermentos készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szűkíti a pórpórt, pattanást, bőrtörést (mitesszer) és minden más bőrbaját. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is óda hájas arczsínit kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítványok, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetés szöveg is az enyémek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek címeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményem a szépségügy m. kir. Kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosok tekintélyek által ajánlatnak. Felhasználást csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegyészeti állomás vizsgálata bizonyítja, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arozvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres légelek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyezertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csak a törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyezertárban és Híltázerkereskedésben.

FLEISCHER TESTVÉREK

vasbutorgyára

ARADON, Fürdő-utca 10. szám.

Ajánlja izléses kivitelű és minden tekintetben versenyképes gyarimányait, mint

vaságyakat

hozzávaló betétekkel, éjjeli szekrényeket, mosdóasztalokat, diszes gyermekágyakat, bölcsőket és gyermekkocsikat.

Elvállal szálloda, kerti székek, asztalok, lugosok, árvaházak, internátusok, kórházak és kaszarnyak berendezését jutányos árak mellett.

Sodrony ágybetétek méret szerint jutányos áron

készíttetnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1463

Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy a

színházi söracsarnokot átvettem és azt

ma megnyitom.

Folyton friss csapolású király-sör, 1 pohár 8 kr.

Saját termésű, kitűnő HEGYI BOROK, 1 LITER 36 KR.

Zamatos magyar konyha. Jutányos haviétkezés.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Gavrilette Miklós,

vendéglős.

1492

DEUTSCH IGNÁCZ

fém- és érczárú raktára

Telefon 22-28. Budapest, V., Báthory-utca 22. Telefon 22-28.

Állandó nagy raktárt tartok a következő árukban:

Sürgőcsin: Fémraktár Budapest.	Sárgaréz lemezek	Nickel lemezek	Ólom kemény tömbökben
	„ sodronyok	„ sodronyok	„ ócska
	„ rudak	Aluminium lemezek	Bárdány regulus I.
	„ csövek	„ sodronyok	Kemény forrasz
	Vörösréz lemezek	Sárgarézrel átvont vas-	Forasz-ón I. minőség
	„ sodronyok	csövek butorgyárosok részére	„ II. „
	„ rudak	Forrasztópáka	Vörösréz szegecs
	„ csövek	Vörösréz-kalapácsok	Vörösréz sodronyok
	„ üstök	Ón tömbökben	vékony
	Tombak lemezek	Ón rudakban	Sárgaréz sodronyok
	„ sodronyok	Vörösréz ócska és uj	vékony
	„ rudak	Sárgaréz ócska és uj	Aluminium I. minőség
	„ csövek	Vöröslém ócska	tömbökben
	Alpaca lemezek	Horgany rétegekben	Koczká nickel 99%
„ sodronyok	„ ócska	Foszforos vörösréz 15%	
Pacifong lemezek	Ólom lágy tömbökben	Foszforos ón 5% stb.	
„ sodronyok	„ „ △ rudakban	stb.-ben	

Csapágyfém a legkiválóbb ötvözetekben, minden célnak megfelelőleg.

Vaskereskedők, rézművesek, öntödek, szeszgyárak, ércznomok, gépgyárak, csillárgyárosok, bronzművesek, syphonfej gyárosok, vegyi gyárak, fém ztergályosok stb. részére.

Kivánatra szívesen szolgálok a legelőnyösebb ajánlattal.

Szíves figyelmébe ajánlom, hogy a londoni fémtőzsde hivatalos jegyzéke nevem alatt a Pester Lloyd sürgönyei között naponként megjelenik.

1503

Kiváló tisztelettel DEUTSCH IGNÁCZ.

UTOLSÓ HÉT!

Huzás már e hó 21. és 22-én.

Vegyünk

Osztálysorsjegyet

az „Aradi Ipar- és Népbank“ pénzváltó-üzletében

„Fehér Kereszt“-épület. — Telefon 100. sz.

1586

1/4 sorsjegy 1.50 kor.

1/4 sorsjegy 3.— kor.

1/2 sorsjegy 6.— kor.

1 sorsjegy 12.— kor.

Telefon 139. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű szagtalan

fűtő-kőszén

50 kilós zsákokban csomagolva, bérmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű kovács-kőszén

és darabos 1470

bükk-faszén is

50 kilós és 25 kilós zsákokban. Megrendelések pontos hazaszállítása végett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia
vaskereskedése Aradon.

Magy. kir. Államv. üzletv. Miskolcz.

81499—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar. kir. államvasutak Fülek állomásán a vendéglői üzletre 1902. január hó 1 től számítandó 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik

A vendéglőt bérbe venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi november hó 29-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt: „Ajánlat a füleki pályavendéglő bérletére 81499. számhoz“ lepecsételt borítékban tértvény mellett nyújtsák be.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána f. évi november hó 28-án déli 12 óráig bánatpénzképen 1000 koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe véteteni nem fog.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a miskolczi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 25. ajtó szám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe véteteni nem fognak.

A magyar. államvasutak Miskolczi üzletvezetősége fentartják magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre, szabadon választás-sal.

Miskolcz, 1901. november hó 9.

Az üzletvezetőség.

(Utányemelt nem díjazatik.)

Kitüntetve. Alapítva 1879-ben.

A legszebb, legalkalmasabb és legültelesebb

karácsonyi ajándék

egy életnagysága arckép, mert örök becsé van és egyszersmind szabadiszül, továbbá előnyös nász-, névnap, születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéku szolgál, de ugy is mint örökös emlék (különösen megholtakra) fölötte alkalmas. Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem el. Nagysága 40:50 cm., ára 3 frt.

Hu hasonlatosságért és tartósságért kezeskedem.

A fényképet sértületlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészítem. (Karácsonyi ajándéku szánt képeket tessék minél előbb megrendelni.)

Bodascher Szigrid kitüntetett arcképfestészeti műintézte

Bécs, II., Praterstrasse 61. 1504

1257

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

A valódi Réthy-féle pemetefü-czukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógyszertárakban kapható:

Aradon: Rozsnyay Mátyás, Hajós Arpád, Tábor Gyula, G. Földes Kelemen, Vojtek Kálmán és Khudy József, Világoson: Kriván János gyógyszertárakban.

Aradi ipar- és népbank.

Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1901. évi december hó 9-én d. e. 9 órakor az aradi ipar- és népbank zálogosztályában a következő számu és 1901. évi szeptember hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 72. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

- 2807, 3026, 3338, 3508, 3712, 3991, 4046, 4223, 4888, 5174, 5299,
- 5465, 5554, 5580, 5646, 5649, 5717, 5722, 6449, 6508, 6582,
- 6614, 6655, 6730, 6780, 6891, 6963, 7055, 7091, 7197, 7232,
- 7368, 7622, 7675, 7817, 7870, 7872, 7948, 7955, 8053, 8100,
- 8108, 8111, 8177, 8181, 8186, 8243, 8248, 8279, 8339, 8400,
- 8601, 8644, 8714, 8717, 8760, 9016, 9060, 9206, 9220, 9224,
- 9272, 9340, 9368, 9370, 9499, 9508, 9613, 9631, 9682, 9704,
- 10040, 10075, 10094, 10135, 10147, 10148, 10152, 10315,
- 10407, 10430, 10431, 10495, 10509, 10701, 10722, 10724,
- 10802, 10911, 10988, 11017, 11025, 11108, 11160, 11210,
- 11211, 11284, 11295, 11305, 11586, 11621, 11622, 11631,
- 11662, 11682, 11690, 11694, 11697, 11706, 11720, 11738,
- 11839, 11854, 11908, 11925, 11927, 12010, 12057, 12201,
- 12209, 12262, 12306, 12349, 12430, 12456, 12501, 12512,
- 12528, 12534, 12552, 12564, 12567, 12591, 12597, 12695,
- 12759, 12764, 12780, 12846, 12868, 12959, 13033, 13056,
- 13074, 13093, 13148, 13199, 13248, 13310, 13311, 13346,
- 13352, 13416, 13420, 13424, 13430, 13432, 13456, 13462,
- 13467, 13486, 13722, 13906, 14016, 14092 és 14112 -mely

árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghivatnak.

Arad, 1901. évi november hó 16-án.

1601

Az igazgatóság.

THEA

valódi orosz és kínai a legfinomabb fajok u. m.:

I rendű Longo thea	1 kg.	4—8 kor.
legkitün. I. r. Assam	"	5—9 "
" " Moning	"	6—10 "
" " Ceylon	"	8—12 "
" " Caravan	"	10—15 "
" " Souchung	"	10—20 "
" " Poco-Blüthen	"	10—25 "

Ugyancsak csomagokban, a legdiszesebb elcsomagolással 5, 10, 20, 40, 80 darab egy kilogrammban. Legfinomabb „Virág Thea“ ékes bádog szelencékben is szállítok 58 fillértől 25 koronáig dobozokban.

Liefschutz József

Thea-Export 1599

Brody (Galiczia.)

Mia

Schapirograph?

A Schapirograph határozottan a legjobb másoló készülék fekete, vagy szines nyomatokhoz. Ezen apparátusból több, mint 10.000 darab van használatban. Ara 30 korona. Kívánatra küldök ideiglenes 5 napi használatra egy Schapirographot és az esetre, ha ez meg nem felelne, ugy bérmentesen visszaküldhető. Prospectusok ingyen. 309

Pohl Frigyes írodaszerek különlegességi üzlete.

Bécs, I. Heinrichsgasse 2.

625—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1902. évben szükséges fenyő anyag szállítása iránt folyó év november hó 25-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: árjegyzék szerinti egység árak.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1901. évi november hó 11-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
ajjegyző.

Nagy választék fiu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

Hazai angol és francia gyapjuszövetek
nagy raktára:

Mértékszerinti rendelések

férfi-szabó

Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

saját műhelyemben készíttetnek a legújabb divat szerint, kifogástalan osinos kivitelben.

Készlet állandóan mindenféle szörme-árúban.

1146

Katonai, egyenruhák magyar díszruhák!

Pontos kiszolgálás!

Jutányos áru!

Telefon 139. szám.

A fűtési idény beálltával minden rendszerű

kályhákat

fa-, kőszén és coaks fűtésre,

ugyszinte tüzi-eszközöket, kemence előtéteteket, kályha ellenzőket, fa-kosarakat, széntartókat stb. a legegyszerűbb kivitelűtől a legdiszesebbig nagy választékban s legjutányosabb áron ajánl

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése

nagyban és kicsinyben

Aradon, Andrássy-tér 14. sz.

(Hermann-palota.)

Rajzkönyvvel kályhákról kívánatra készséggel szolgálunk. 1469

624—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1902. évben szükséges kötélneműek szállítása iránt folyó év november hó 25-én d. e. 10 óra-kor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: árjegyzék szerinti egység árak.

Bánatpénzül leteendő 40 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi november hó 11-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Jencs-féle

Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szereplő, pattanások, májfoltok, bőrruha (Miteaser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ráncos arcbőrt simává üdévé teszi.

Záros anyagot nem tartalmazván, nem ideai oló az arcbőr fényességét. Ára 1 korona. A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János” gyógyszerárúban

Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerára

Budapest, VI., Váci-körút 17.

71

„Licker-féle vászon”

finom szálú, minősége felülmulhatatlan, fényét a mosásban sem veszti el.

Gyári ára:

1 vég 23 méter (30 rőf) 7 és 8 frt.

Mintát kívánatra küld

Licker Ferencz

áruháza

1600

Arad, Miksa-utca 13., a vasút mellett.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparcikkek beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparcikkekre olcsó kölcsönök azonnal adtnak és ez által ugy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árúkra reexpeditió-kedvezmény nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leggondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük.

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségénél, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

MEGNYILT!

PORTER VILMOS

nagy áruháza
ARADON, A SZABADSÁG-TÉREN,

az újjáalakított vaskapu-épületben.

Egyetlen áruház 34 fényes kirakattal
telve újdonságokkal!

Ezen vállalat számol a legmesszebbmenő igényekkel és a praktikus rendezés által módot nyújt a legkényelmesebb bevásárlásra.

Az Áruház a következő osztályokba van beosztva:

I.

Uri-divat osztály:

Kalapok,
Czipők,
Sárczipők,
Ingek,
Nyakkendők,
Kesztyük,
Esőernyők,
Alsó ruházat,
Harisnyák,
Utazási eszközök,
Bijouterie-cikkek,
Bőrárak, stb.

II.

Női-divat osztály:

Czipők,
Blouseok
Jouponok,
Kötők,
Derékfűzők,
Szappan- és illatszerek, stb.
Óvek,
Kendők,
Nyakkendők,
Legyezők,
Harisnyák,

III.

Háztartási és lakást díszítő cikkek:

Servicek,
Konyhaberendezési tárgyak
Evőeszközök,
Majolikák,
Kinai ezüst tárgyak,
Fali díszek és képek, stb.

IV.

Alkalmi ajándékok és aradi emléktárgyak:

A mű- és nagyipar legszebb
és legváltozatosabb újdonsá-
gai, mint alkalmi ajándékok,
hölgyek, férfiak és gyermekek
számára.

V.

Gyermekjátékok

páratlan választékban a legolcsóbbtól a legfinomabb tárgyig.

Minden vevő, aki egyszerre 20 ko-
ronáért bevásárol, **teljesen ingyen kap**

bármely fénykép után, egy művészies kivitelű, 60 cm. magasságu, hü

életnagyságu fényképet

és csakis a díszes papirkeretért (passe-partout) és az erre való feszítésért kell önköltség fejében 3 koronát meg-
térítenie. Az ingyen képek mintái az áruház kirakataiban megismerhetők és mindenki azok művészies kivitelé-
ről meggyőződhetik.

1361

ESTÉNKINT

a nagy áruház fényes kivilágítása rendkívüli látványt nyújt és a maga nemében
páratlan a vidéken.

NEUMANN M.

ARAD.

Az őszi és téli idényre tisztelettel ajánl
őszi és téli öltönyöket.

Atmeneti kabátokat (Double, Ulster és Raglán), Havelock ujjakkal és ujjak nélkül.
Téli kabátok és városi bundák. Gazdasági kabátok szövet vagy szörme-béléssel.

Nagy választék gyermek- és fiú-öltönyökben.

Minták és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendeléseknél elegendő mértéknek egy kabátnak a beküldése.

134

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Er-

tesítéseket a kiadóhivatal ad; level-
beni kérdésekhez a válasza való bé-
lyeg melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Mindenütt,

a legkisebb helyen is keresünk ügyes,
szorgalmas egyéneket, kik egy ügynökség
átvétele által

naponként 5—20 koronát

kereshetnek. Ajánlatokat a mostani fog-
lalkozás megjelölésével „Vardienst” jelige
alatt Schalek H. (Wien, I. Wollgelle No.
11.) továbbít. 1582

Nem érdemes kilószámra vasedényt
venni, mert

kitűnő minőségű

zománczott lemez és öntött edényt

olcsó árban lehet bevásárolni

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad, Szabadság-tér (Rozsnyay-ház.)

Rémi és Kormos

Budapest, régi posta-utca 10. ajánlják ma-
gukat ház-, föld-, erdő-birtok, bányák,
jelzálog, pénz, finanszírozás, iparvál., sza-
badalmak forgalmára. Előkelő összekötte-
tések. Sok évi tapasztalat. Közvetlen aján-
latok szakszerű pontos elintézése. 1502

Aradi cipészek termelő- szövetkezete

Templom-utca (Minorita Palota)

Telefon 474.

Nagy raktár saját készítményű

férfi-, női- és gyermek-czipőkben.

Megrendelések pontosan és jutányosan
eszközöltetnek. 1569

Egy párisi születésű

nyelv-mesternő francia órák adására ajánl-
kozik úgy saját lakásán, mint házaknál
is. Cím: a kiadóhivatalban. 1592

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyára-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője,
Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kívánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

TELEFON 184.

Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakszerű mosó-
és tisztító műintézet.

Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)

Kivállal a legdiszesebb különlegessé-
gek, piperék, új kelengyek, mindenféle
házi-ruhák mosását a legolcsóbb egyez-
ségi árak mellett. Otthon kimosott fe-
hérművek és egyébek jutányos ára-
kon vasaltatnak; saját embereimmel
kívánatra háztól elvitetnek és haza is
szállítatnak. 1539

500 forintot fizetnek annak, aki

Bartilla
fogvizének hasz-
nálatát mellett, üvege 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
örökösai, (E. Winkler) **Wien**, 19/1
Sommer-gasse 1. Kerjük mindenütt hata-
rozottan **Bartilla-főle** fogvizet. Hami-
sitványok fejjelentői 161 díjaztatnak. —
Kapható Aradon: **Rozsnyai Mátyás**
gyógyszertárban Szabadság-tér. 303

Legjobb minőségű

Singer-varrógépek

5 évi jótállás és nagyon jutányos
áron kapható

KALMÁR JÓZSEF

műszerésznél

Aradon, Salacz-utca 2. sz.

Nagy javítmányok.

Villanycsengő bevezetéseket és javi-
tásokat olcsó áron eszközöl. 1534

Irodai teendőkben

valamint a kettős könyvvitelben teljesen
járatos fiatal ember állást keres; levele-
ket „ügyes” jelige alatt a kiadóhivatal
továbbít.

FEJÉR GYULA

fűszer-, csemege, tea-, rum- és
ásványvíz kereskedése, József fő-
herczeg 6 csász. és kir. fensége
udvari szállítója

Templom-utca 1. sz. Aradon,
a Fehér kutyához. 1008

Fiók-üzlet: József főherczeg-ut 12. sz.

a legolcsóbb bevásárlási forrás, mindenkor friss és
jó árak. Gyors és pontos kiszolgálás.

Készpénzfizetésnél 20% pénztári jutalék.
Városi és megyei telefon szám 71.

Irodai teendők elvégzésére ajánl
kozik délutáni órákban egy hölgy. Ajánl
latokat „szorgalmas” jelige alatt a ki-
adóhivatalba kérek.

Legizlésteljesebben készített párisi, bécsi
és saját készítményű női és gyermek

kalapok

finom kivitelben olcsón kaphatók

Lázár Cz.

női divatúru tiszteletben. Bármily javítást
és átalakítást elfogad. Dusan felszerelt
raktárom megtekintését ajánlom a t. hely-
beli és vidéki hölgyközönségnek.
Lázár Cz.

Párisi Bazáromban

megérkeztek a bámulatra méltó párisi
ujdonságok, melyeket rendkívül olcsón
árusítok, úgy mint menyasszonyi és min-
den alkalomra megfelelő valódi csipke és
himzett gaze-ruhák, a legfinomabb csipkék
minden színben, himzett blousoknak való,
bortnik és applicatiók, legfinomabb olme- és
bárony-szalagok, országsszerte hírneves
fehér dupla francia-hímzések, maradékok
és női kalapok.

Kérem a n. é. hölgyközönséget mind-
ezekről meggyőződni és kirakatomat meg-
tekinteni.

Mély tisztelettel

WERSCHITZ K.

1551

Salacz-utca 1.

Telefon 349.

Legjobb és legolcsóbb

cserépkályhát

kaphatunk minden kivitelben

BALOGH DÁVID

agyagáru- és kályhagyárában Aradon,
hol minden e szakmába vágó javi-
tások is jutányosan és pontosan
végeztetnek. 1602

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza.

Legújabb kivitelben

angol doubl gallérok, Japuettek és Paletók.

Leány-kabátkák és köpenyegek

nagy választékban.

Jutányos árak! Alapított 1870. Telefon 238.

OSTERMANNA

Kitünő minőségű
DIÓ
kapható
REUSZ MÓR
cézgnél, Aradon.

Ugyanott egy jó karban levő 3. sz. **Wertheim szekrény** jutányos áron eladó. 1568

Italmérési és fogyasztási-adó
üzlet kezelésére
szakavatott
üzletvezető
kerestetik.

Hasonló minőségben már működött óvadékként egyének adják be f. hó 20-ig részletes ajánlataikat, bizonyítvány-másolatok kíséretében „A” jegy alatt a kiadóhivatalba. 1594

TROPON a legjobb tápláló és erősítő szer.

TROPON ösztörte táplálóból, mint a hus, melynek legfontosabb részét: fehérnyéjét tartalmazza.

TROPON növeli az egészségnek testi erejét, megakadályozza a betegek elgyöngülését, siettet az ülők megerősödését.

TROPON megbecsülhetetlen mind-ama betegségekben n. melyekben könnyen emészthető és bőséges táplálékra van szüksége a betegnek.

TROPON nélkülözhetetlen táplálék azért mindazoknak, kiknek rossz a gyomruk, betegek a belek, gyöngék az idegek, a kik vérszegények, kőszvényesek, tüdőbajosok, cukorbeteg és más olyan bajokban szenvednek, melyek a rendes étellel való táplálkozást lehetetlenné teszik.

TROPON nemcsak a legjobb, hanem a legolcsóbb fehérnyék-szítvány is. Ára: 100 grm. 1 kor. 20 fill.

TROPON kapható minden gyógyszerárban. 387-2

Mikalaka községben
a nagykorcsma épület
vegyeskereskedéssel és pálinka-üzlettel

azonnal kiadó,
esetleg kedvező feltételek mellett örök áron

eladó.
Bővebbet Reusz Mór cézgnél Aradon. 1567

F.-N.-Iratosi jegyzői irodában
egy nőtlen

dijnok
alkalmazást nyerhet.

A feltételek alólirottnál tudhatók meg. 1581

Zachariás,
körjegyző.

Uj-Mikalakán
egy ujonnan épült
ház

egy korcsma és hentes üzletnek
megfelelő helyiséggel
szabad kézből eladó.

Czím a kiadóhivatalban. 1596

A „Tengwall” okm. és levél rendezők gyári raktára.

A Shagen-féle tartósági tollak (egyszeri bemártással egy egész oldal írható) főraktára.

Író-, levél- és rajzlapok és levélborítékok nagy raktára.

Díszlevél-papírok. Képes levelező-lapok óriási választéka.

Levelezőalbumok sat.

Író-gépekhez festék-szalagok, Stenell-szín és Mimeograph papír és festék.

Hektográf anyag és ténia.

Másoló cikkek és sajtók gyári árakban.

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája

és

1105

lényképészeti cikkek raktára.

Különlegességi felvágottak.

Telefon szám 352.

PROKOPECZ JÓZSEF

(PODHORA JÓZSEF UTÓDA)

Arad, Eötvös-utca 11. sz.

Fiók-üzlet: Andrassy-tér 14. sz.

Bármilyen időben a legkitünőbb friss füstölt husok, sonkák, kitünő minőségű füstölt és nyers kolbászok, pariser, debreczeni kerotré, füstölt és nyers májasok, braun-és schweigerek, ausburger és kitünő jó hirtben álló **tormás virsli**, szalvaladék jutányos áron kaphatók. Ugy a főüzletben, valamint az **Andrassy-tér 14. sz. házban**, a mai kor igényei szerint berendezett fióküzletben a legfinomabb különlegességi felvágottak. Füstölésre sertéshusok elvállaltatnak. Megrendelések azonnal teljesít tnek. 1510

Jutányos árak.

Bámulatos újdonság!

325 drb 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns lánczal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica” 25 érdekes képpel, 1 igen finom nyakkendő-tü simli brilliant-kövel, 1 keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ókszer patent zárral, 1 finom bőr pénztárca, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany kezelő-és inggomb-garnitúra, 1 finom zsebk., 1 finom toilette-tükör tokban. 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható 1 frt 95 kr. utánvétellel az előírásitól.

S. Kohane

KRAKKAU (Galiczia.)

POSTFACH 72. 1597

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják.

Ékszerárgyakban és órákban

legolcsóbb bevásárlási forrás

DEUTSCH IZIDOR

Órák- és ékszerész

Arad, Templom-utca,

Minorita-palota.

Egy pontosan járó óra 2 frt 50 kr. és feljebb. — Egy 14 karátos arany gyűrű 2 frt 50 kr. és feljebb. — Egy pár 14 karátos arany függő 1 frt 50 kr. és feljebb. stb.

Tört arany, ezüst és zálogjegyek a legmagasabb áron megvetetnek.

Szállítható

izzó

harisnyák

(Auerhálók nem szabaddalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égre alkalmazhatók.

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt, 100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel, 1178

Gluhstrumph-Fabrik „BRILLANT”

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Eckert-féle
Edelrente

természetes likör

hegyi gyógyfüvekből lepárolva, kitünő ízű gyomororvosító. Vadszátokon és utászásnál vizsel keverve üdítő hatással, 305

kitünő házi szer.

Csász. és kir. szabadalmazott

likör-gyar,

Eckert Albert,

Grác.

* Városi és megyei telefon szám 477. * * Szolid elv. Pontos kiszolgálás. *

Olcsó árak!

Ifj. Kopetkó Károly

ARAD,

1222

Templom-utca, Minorita-palota.

!!! Óriási választék női, férfi és gyermek-trikókban !!!

Újdonságok!

Angol Lodenek

120 cm. széles, méterje 50-65 kr.

Viktoria Velezek

remek színekben, méterje 30-35 kr.

Hölgy flanelek

méterje 20 kr.

Mosó bársonyok

méterje 80 kr.

Hermelin flanelek

különlegesség, méterje 25, 45, 50 kr.

Plisirozás és Gouwellerozás bármily szélességben elvállaltatik. * * *

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Divat- és keletgye-áruház.

Deutsch Festvőerek

ARAD.
Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Delta.

Nők, leányok, gyermekek

részére

legnagyobb választékban:

Jaquettok,

Palettok,

Gallérok,

Ruhakelme,

Divatselyem,

Diszek,

Vászonmők

legolcsóbb szabott árak mellett.

Szörme-collieres, Karmantyuk

legujabb kivitelben.

„Szőnyegház” megnyilt.

„Szőnyegház” megnyilt.

„Szőnyegház” megnyilt.

„Szőnyegház” megnyilt.

„Szőnyegház” megnyilt.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.